

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Reflexe coronavirové krize oproti běžné činnosti skautského oddílu
A reflection of the coronavirus crisis compared to the regular activities of
the scout troop.

Martin Šťastný

Vedoucí práce: PaedDr. Zdeňka Hanková, Ph.D.

Studijní program: Bakalářský

Studijní obor: Vychovatelství

2023

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Reflexe coronavirové krize oproti běžné činnosti skautského oddílu potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 30. 6. 2023

Rád bych tímto poděkoval vedoucí této bakalářské práce PaedDr. Zdeňce Hankové, Ph.D. za odborné rady. Dále bych rád poděkoval Ing. Vojtěchu Jančálkovi za podporu a pomoc s korekturou textu. Také Jitce Fendrychové za pomoc s korekturou textu a anglickým překladem. Na závěr bych chtěl poděkovat mé rodině a blízkým za podporu při tvorbě této práce.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním činnosti skautského oddílu za běžného stavu a epidemie Covidu-19. Toto téma jsem zvolil, protože jde o aktuální situaci ve školství i volnočasových aktivitách.

Teoretická část se zabývá ideou skautingu, běžnou činností skautského oddílu, jako jsou pravidelné schůzky a víkendové výpravy. V dalších kapitolách je uvedeno metodické doporučení k distančnímu vzdělávání a popisem činnosti skautského oddílu v různých obdobích epidemie Covidu-19.

Cílem bakalářské práce je popsat změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v covidové době oproti běžné činnosti oddílu. Ke splnění cíle byl zvolen kvalitativní výzkum. Základní metodou je pravidelný záznam autorských poznámek a zkušeností s metodami a postupy při přípravě a realizaci skautské činnosti v době covidových opatření.

V souhrnu výstupů popsaných zkušeností jsou uvedeny výhody i nevýhody distančního období skautské činnosti – nové postupy vzájemné komunikace, dostupnost materiálů, současně nedostatek sociálních kontaktů, nedostatek pohybových aktivit a časová náročnost na přípravu lekce.

KLÍČOVÁ SLOVA

skauting, coronavirová krize, distanční vzdělávání, volnočasové aktivity, komunikační média

ABSTRACT

This bachelor's thesis deals with a comparison of the activities of a scout troop under normal conditions and the Covid-19 epidemic. I chose this topic because it is about the current situation in education as well as leisure activities.

The theoretical part deals with the idea of scouting, the normal activities of a scout troop such as regular meetings and weekend expeditions. Other chapters provide methodical recommendations for distance education and describe the activities of the Scout troop during different periods of the Covid-19 epidemic.

The aim of the Bachelor thesis is to describe the changes in the preparation and activities of the Scout troop at the Covid time as opposed to the normal activities of the troop. Qualitative research was chosen to meet the target. The basic method is the regular recording of the author's notes and experiences of the methods and procedures in the preparation and implementation of Scouting activities during the Covid restrictions.

In the summary of the outcomes of the described experiences, the advantages and disadvantages of the distance period of Scouting activity are presented - new procedures of mutual communication, availability of materials, at the same time the lack of social contacts, lack of physical activities and time-consuming preparation of the lesson.

KEYWORDS

scouting, coronavirus crisis, distance education, leisure activities, communication media

Obsah

1	Úvod	- 7 -
2	Skauting	- 8 -
2.1	Co je to skauting?	- 8 -
2.2	V čem skauting děti rozvíjí?	- 9 -
2.2.1	Oblasti rozvoje dětí.....	- 9 -
2.3	Kvalifikace	- 10 -
2.3.1	Čekatelská zkouška (ČZ).....	- 10 -
2.3.2	Vůdcovská zkouška (VZ)	- 11 -
3	Činnost na skautských schůzkách za běžného stavu	- 12 -
3.1	Přibližný časový harmonogram schůzek 309. oddílu Lišáci.....	- 12 -
3.1.1	První schůzka v měsíci	- 14 -
3.2	Víkendové akce – výpravy	- 15 -
3.2.1	Harmonogram víkendové výpravy	- 15 -
4	Covid-19 v České republice a metody ve školní i volnočasové činnosti .-	18 -
4.1	První případ Covidu-19 v České republice	- 18 -
4.2	Legislativa a tabulka uzavření škol	- 18 -
4.2.1	Uzavření škol pro první stupeň.....	- 19 -
4.3	Možnosti a metodická doporučení k distančnímu vzdělávání	- 20 -
5	Změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v režimu uzavření škol a volnočasových aktivit – jaro 2020	- 22 -
5.1	Cíl bakalářské práce a postupy řešení	- 22 -
5.2	Základní východisko: online – asynchronní distanční vzdělávání...-	22 -
5.3	Skautská činnost za pomoci multimediality.....	- 24 -
6	Činnost skautského oddílu – podzim 2020 a jaro 2021	- 26 -
6.1	Metodická doporučení a výběr metod v online prostředí v přípravě činnosti oddílu.....	- 26 -
6.1.1	Google Workspace	- 27 -
6.2	Funkce využívaných aplikací:	- 27 -
6.2.1	Google Classroom	- 27 -
6.2.2	Google Meet	- 30 -
6.3	Záznamy průběžných zkušeností – skautské schůzky za Covidu-19 v online prostředí	- 35 -
6.3.1	Přibližný časový harmonogram schůzek za Covidu-19	- 37 -
6.3.2	První schůzka v měsíci za Covidu-19	- 39 -
6.4	Záznamy průběžných zkušeností – jednodenní vycházky za Covidu-19.-	

7	Souhrn výstupů záznamu zkušeností ve výhodách a nevýhodách distančního období skautské oddílové činnosti	- 41 -
8	Závěr	- 43 -
	Seznam použitých zdrojů	- 44 -

1 Úvod

Tato práce se zabývá porovnáním chodu 309. skautského oddílu Lišáci za běžného stavu a distančního stavu epidemie koronaviru SARS-CoV-2 v České republice. Cílem bakalářské práce je popsat změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v covidové době oproti běžné činnosti oddílu. Ke splnění cíle byl zvolen kvalitativní výzkum. Základní metodou je pravidelný záznam autorských poznámek a zkušeností s metodami a postupy při přípravě a realizaci skautské činnosti za covidových opatření.

Jde o aktuální téma ve školství a vychovatelství. Toto téma mě oslovilo hned ze dvou důvodů. Propojení školní a vychovatelské činnosti s informačními a komunikačními technologiemi, protože v tomto oboru pracuji a bylo mi toto téma nejbližší. V rámci mé vychovatelské činnosti jsem se jako všechny školské i volnočasové aktivity zabýval vzniklou situací. Čerpal jsem z mnoha zdrojů a komunikoval v rámci skupin, kde jsem sdílel tyto materiály, nápady a navzájem jsem se podporoval s kolektivem spolupracovníků. Většinu těchto materiálů a informací jsem převáděl do vlastní praxe v rámci fungování našeho oddílu.

V rámci mé práce jsem vysvětlil, čím se volnočasová aktivita Skauting zabývá, a co rozvíjí. Dále jsem uvedl činnost skautského oddílu za běžného stavu, a jakým způsobem jsme jako oddíl fungovali za doby epidemie SARS-CoV-2 v porovnání s běžným stavem. V práci jsou popsány možnosti online nástrojů, které byly k dispozici. Práce zpracovává detailnější popis prostředí Google Classroom a Meet, ve kterém se naše setkávání odehrávalo. V závěru jsou rozvedeny klady a zápory distanční formy fungování a je provedeno celkové zhodnocení celého distančního období.

2 Skauting

2.1 Co je to skauting?

Skauting je zájmová volnočasová aktivita pro chlapce a dívky různého věku, která děti rozvíjí všestranným směrem. Skauting není kroužek, svým způsobem je to životní styl. Dítě se skautingu věnuje celoročně od týdenních schůzek přes víkendové výpravy po letní tábor. Na těchto setkáních získává nové zkušenosti, vědomosti a hlavně zážitky. Skauting dá dětem partu kamarádů, se kterými dítě tráví volný čas. Důležitým prvkem skautingu je také vztah k přírodě. Skauting je organizace, která děti vychovává a vzdělává.

Dělení kategorií:

- benjamínci – předškolní děti 5-6 let
- vlčata a světlušky 7–10 let
- skauti a skautky 11–14 let
- roveři a rangers od 15 let

Je potřeba zmínit, že z historického hlediska původně vznikaly chlapecké a dívčí oddíly pouze odděleně. V současné době je trendem zakládat tzv. *koedukované oddíly* (chlapecké a dívčí dohromady). Přesto se ale najdou příznivci i odpůrci jedné i druhé strany. Dokonce i v dnešní době se nachází řada chlapeckých a dívčích oddílů odděleně (Maňák, 2016).

Typy oddílů:

- chlapecké
- dívčí
- koedukované

Tato bakalářská práce se věnuje pouze kategorii vlčat a světlušek ve věku 7–10 let v koedukovaném oddíle.

Idea vlčat a světlušek:

Idea vlčat a světlušek obsahuje hlavní pilíře této věkové kategorie a je tvořena slibem, zákonem, heslem a denním příkazem.

2.2 V čem skauting děti rozvíjí?

Idea skautingu je rozvíjena za pomoci stezek vlčat a světlušek. Tyto stezky jsou děleny do tří úrovní. Pro nováčky v oddíle je vytvořena navíc úvodní stezka, ve které se dozví úplné skautské základy a informace o fungování oddílu.

Stezka je členěna do několika oblastí rozvoje. Tyto oblasti pak obsahují jednotlivé úkoly, které se těchto oblastí týkají. Dle úrovně stezky a věku dítěte se zvyšuje náročnost jednotlivých úkolů, které mohou mít krátkodobý i dlouhodobý charakter.

2.2.1 Oblasti rozvoje dětí

- *Co umím a znám*
- *Kdo jsem*
- *Můj kamarád*
- *Můj domov*
- *Svět okolo nás*
- *Příroda okolo nás*

Převzato ze zdroje: (Gaňová, 2015, s. 6)

Starší děti také po splnění prvního stupně stezky mají možnost současně se stezkou plnit tzv. *Vlčky a Světýlka*. Jedná se o sadu úkolů na určité téma, jako jsou např. malíř, sportovec, kuchař. Dítě má možnost si samo vybrat dle svého uvážení, čemu se chce věnovat. Podle toho co ho baví, o co se zajímá a podle toho si samo zvolí. Z tohoto důvodu je děti mají velice rády a tím pádem se této problematice více věnují. Po splnění všech úkolů dítě získá nášivku, kterou si umístí na příslušné místo svého skautského kroje. Toto místo je přesně určeno Krojovým řádem. Tak dítě může ukázat, toto dovedu, umím a znám (Gaňová, 2015, s. 5-8, 17-19; Kozáková, 2002).

2.3 Kvalifikace

Junák – český skaut má dle stanov organizace vlastní předpisy potřebné ke kvalifikaci pro vykonávání příslušných funkcí v organizaci. Opatření ke všem kvalifikačním určuje (Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků, 2021), který doplňují další dokumenty, jako jsou Stanovy Junáka, Organizační řád, Krojový řád atd. Systém kvalifikací zaručuje potřebné znalosti pro práci na dané funkci v Junáku. Kvalifikace činovníci získají na vzdělávacích akcích, kurzech k tomu určených. Tyto kvalifikační akce rozvíjí potřebné kompetence např. k práci v teamu a vedení, Skautingu, komunikaci atd. Vzdělávací akce pořádají organizační jednotky s činovníky, kteří jsou pro tuto funkci školeni. Ověřují, zda jsou jednotliví uchazeči odborně způsobilí, aby byli schopni zajišťovat kvalitní výchovnou práci v Junáku. Základním kvalifikačním stupněm pro vychovatele dětí a mládeže v Junáku je čekatelská zkouška (ČZ), na kterou navazuje vůdcovská zkouška (VZ). Pro získání určité kvalifikace je třeba složit zkoušku. Ta se skládá z několika odvětví a dílčích částí. Každou zkušební část hodnotí ten instruktor, u kterého se zkouška vykonává. Jeho hodnocení je konečné. Celkové hodnocení je účastníkům sděleno na konci formou slovního hodnocení prospěl/neprospěl. Potvrzení o úspěšném zakončení zkoušek a získané kvalifikace obdrží účastník formou písemného dekretu (pro členy Junáka), nečlenům je vydáno speciální potvrzení. Elektronická evidence splnění kvalifikace je vedena v evidenčním systému Junáka skautIS.

2.3.1 Čekatelská zkouška (ČZ)

Čekatelská zkouška je prvním kvalifikačním stupněm v Junáku. Pro její skládání musí uchazeč dovršit 15 let věku. Pro přihlášení je třeba získat souhlas vedoucího střediska a oddílu, ve kterém působí. Důležitou součástí přihlášky je zdravotní potvrzení od lékaře. To dokládá povolení na práci s dětmi. Toto potvrzení musí být ne starší než 24 měsíců. Nejběžnější příprava na čekatelskou zkoušku je v rámci účasti na čekatelském lesním kurzu nebo čekatelském kurzu. Některé kurzy mají absolventce jako povinnou součást, aby byl uchazeč připuštěn ke skládání zkoušky. Čekatelská zkouška se skládá z okruhů: hospodaření, metodika, pedagogika a psychologie, táboření a bezpečnost, zdravotověda. Čekatelská zkouška opravňuje držitele ke spoluúčasti ve vedení oddílu případně k vedení určité krátké akce dle pokynů vedoucího oddílu s vyšší kvalifikací (Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků, 2021, s. 14-16).

2.3.2 Vůdcovská zkouška (VZ)

Na čekatelskou zkoušku navazuje zkouška vůdcovská. Pro její skládání je nutné, aby v době ukončení zkoušky byl účastník plnoletý. Pro přihlášení je nutné mít souhlas vedoucího střediska a vedoucího oddílu, ve kterém působí. Stejně jako u čekatelské zkoušky musí mít platné potvrzení o způsobilosti práce s dětmi ne starší než 24 měsíců, a dále dekret o získání čekatelské zkoušky a potvrzení jednoho roku praxe ve vedení oddílu nebo střediska. Pro dokončení vůdcovské zkoušky je nutná předchozí absolventce ze zdravotnického kurzu zotavovacích akcí nebo odpovídající zdravotnická kvalifikace. Na vůdcovskou zkoušku se nejčastěji uchazeč připravuje v rámci vůdcovského lesního kurzu nebo vůdcovského kurzu. Také má možnost vlastní přípravy nebo přípravy v oddíle. Zkušební okruhy u vůdcovské zkoušky jsou obdobného charakteru jako u čekatelské zkoušky, na kterou navazují a prohlubují znalosti a doplňují kompetence pro vedoucího oddílu. Vůdcovská zkouška opravňuje držitele k samostatnému vedení oddílu a tábora. Tato zkouška je základem pro vykonávání dalších funkcí a získání následujících kvalifikací (Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků, 2021, s. 16-18).

Obrázek 1: Přehled základních kvalifikací v Junáku (*Přehled základních kvalifikací v Junáku*)

3 Činnost na skautských schůzkách za běžného stavu

Náš 309. skautský oddíl Lišáci se řadí do skupiny organizovaných a pravidelných zájmových činností. Má stálý počet účastníků dvacet pět dětí. V Junáku má každý oddíl odlišnou formu vedení schůzek a má svůj vlastní časový plán schůzek. Schůzka v našem oddíle trvá přibližně 1,5 hodiny. Náš oddíl má pronajatou vlastní klubovnu, která je součástí moderního kostela, který se nachází na Chodově v Praze 11 u Chodovské tvrze v Donovalské ulici. Budova kostela má dvě patra včetně suterénu. V přízemí se nachází plně vybavená kuchyň se samostatnou jídelnou. V prvním patře je sdílená herní místnost. Naše klubovna se nachází v suterénní části kostela. Na chodbách každého patra se nachází přiřazené sociální zařízení.

Pávková (2002, s. 100, 101) uvádí ve své publikaci vzorový harmonogram schůzek. Přestože se vždy bude lišit v počtu dětí, místě konání a zájmu atd., bude mít schůzka obecné body, které jsou pro daný harmonogram klíčové. Zahájení schůzky, při kterém si vedoucí udělá přehled o účasti na schůzce. Dále vedoucí zhodnotí stav dětí a podle toho zvolí správné navození společné atmosféry. V rámci navození atmosféry může zapojit motivaci dětí k dané činnosti, která je velice důležitá. Dítě by se mělo dozvědět, proč danou činnost dělá a jaký má smysl. Následuje vlastní činnost, tedy hlavní část schůzky. Časově trvá nejdéle z celé schůzky. V závěru schůzky vedoucí s dětmi zhodnotí průběh schůzky. Může zde být zařazena také krátká hra na závěr. Je vhodné zde také zařadit společný úklid náčiní, pracovních pomůcek a prostor. Na závěr je nutné předat dětem informace o následující setkáních a nejbližších aktivitách. Pávková (2002) zde uvádí, že uvedená struktura schůzky není závazná a je na daném vedoucím, jak jí přizpůsobí dle svých potřeb.

3.1 Přibližný časový harmonogram schůzek 309. oddílu Lišáci

- **Zahajovací rituál**

Přibližná časová náročnost: 2–4 minuty

Zahajovací rituál v kroužku je velice užitečný nástroj. Uklidní děti, které si uvědomí, že začíná schůzka a mají se ztišit. Další důležitou věcí je zpívání oddílového

pokřiku, díky kterému se všichni navzájem pozdraví. Následně se slova ujme vedoucí, který má danou schůzku na starosti. Dětem sdělí, jakým způsobem bude schůzka probíhat a co bude její náplní.

- **Pohybové venkovní aktivity**

Přibližná časová náročnost: 30 minut

V první části se oddíl věnuje sportovním aktivitám. V období od jara do podzimu tento blok probíhá venku v parku za klubovnou. V zimních měsících je nahrazen vnitřními pohybovými aktivitami. Tento blok má za cíl rozhýbat děti po celodenním sezení ve škole a trochu si zasportovat. Ze zkušeností máme ověřené, že po vyběhání mají děti lepší soustředěnost při následné práci v klubovně. Nejčastějšími venkovními aktivitami jsou vybíjená (jak individuální, tak skupinová), hra dračí vejce, hra na jelena a jim podobné. Využíváme také místní kamenné bludiště. Zde děti hrají hry na duchy a Zombie. Jde většinou o běhací individuální/skupinové hry.

- **Vnitřní aktivity v klubovně**

Přibližná časová náročnost: 45–50 minut

V této části schůzky probíhá kognitivní program. Schůzka má každý týden jiné téma i náplň. Pravidelně jednou měsíčně se snažíme zařazovat program na psychomotorický rozvoj dětí, který obsahuje různé programy na vyrábění předmětů, kreslení a tvoření. Jedná se zde o tzv. ruční práci.

Kognitivní programy na témata např. dopravy, přírody a ekologie aj. vychází z již zmíněných kompetencí výše. Někdy si také připomínáme významné události dějin nebo státních svátků, jako jsou např. svátek sv. Jiří, 17. listopadu, 28. října, velikonoční a vánoční svátky. Případně je náplní něco zajímavého, co napadlo některého z vedoucích.

- **Rychlá závěrečná hra**

Přibližná časová náročnost: 5 minut

Tato hra má za účel vyplnit zbylý čas po dokončení hlavního programu schůzky.

- **Závěrečný rituál**

Přibližná časová náročnost: 1-3 minuty

Děti se postaví do kroužku a ztiší se. Každý položí svou pravou ruku přes levou ruku a chytne své sousedy po obou stranách. Slova se ujme vedoucí schůzky, který v rychlosti zhodnotí a připomene, co se daný den dělo. Děti jsou upozorněny, že

se uvidíme na víkendové akci, pokud má být tento víkend. V úplném závěru vedoucí schůzky vyše jedním směrem stisk ruky (většinou po pravé ruce), ten putuje celým kruhem, až doputuje zpět k vysílateli. Tím si symbolicky všichni podají ruku a rozloučí se.

3.1.1 První schůzka v měsíci

Zvláštností u nás v oddíle je dodržování tradice prvních schůzek v měsíci. Na tyto schůzky chodíme ve skautském kroji nebo oddílovém tričku (pro nováčky, kteří skautský kroj ještě nevlastní). Tato schůzka je významná v tom, že se zde předávají nášivky za splněné odbornosti a doplňují krojová léta. Také si zde děti doplňují kroje povinnými nášivkami tak, aby kroj splňoval Krojový řád.

Zároveň si připomínáme ideu vlčat a světlušek. Denní příkaz, heslo vlčat a světlušek.

V další části si vzájemně povídáme o tom, co se děti za tento měsíc nového naučily, v čem se zdokonalily a co se jim za uplynulý měsíc líbilo. Také nám při diskuzi sdělí, co by chtěly za další měsíc zlepšit.

V hlavní části schůzky pak děti s pomocí vedoucích plní skautské stezky a Vlčky/Světýlka. Každé z dětí si začátkem školního roku (v září) nějaké Vlčka/Světýlko vybralo a to s pomocí vedoucích, rodičů nebo kamarádů v průběhu roku plní. Tyto odbornosti se neplní pouze na schůzkách, ale děti mají každý měsíc prostor se jim v této schůzce věnovat a předvést jaký posun za daný měsíc udělaly. Je potřeba také individuální aktivita i mimo naše setkání, protože některé úkoly jsou i dlouhodobějšího charakteru nebo vyžadují speciální vybavení. Jako příklad lze uvést Vlčka Čtenáře. Ten obsahuje jeden z bodů: *Předložíš seznam knih, které jsi přečetl(a) v posledním půl roce.* Zde je jasně dané, že dítě na tomto úkolu soustavně pracuje po dobu půl roku. Ke konci schůzky si každý s vedoucím stanoví, jaký z dalších bodů bude plnit v rámci dalšího měsíce (Kozáková, 2002).

3.2 Víkendové akce – výpravy

V rámci běžné činnosti oddíl pořádá dvakrát do měsíce víkendové akce, které se dělí dle délky trvání těchto výprav na:

- Jednodenní
- Celovíkendové výpravy

Jednodenní výlet má oddíl jednou až dvakrát za půl roku. V rámci tohoto dne pravidelně chodíme za kulturou, pomáhat přírodě (EKO uklízení akce), účastníme se závodů (lednová akce po Praze – Prahou plnou strašidel). V rámci střediska pořádáme vlastní Mikulášské putování za čertem Barnabášem, na které je zvaná i běžná veřejnost.

Víkendové výpravy má oddíl jednou až dvakrát do měsíce. Akce trvá přes celý víkend od pátečního odpoledne do nedělního odpoledne. V rámci těchto výprav vyrážíme do různých koutů naší republiky. Ubytování zařizujeme v rámci půjčování skautských kluboven nebo přes půjčování církevních budov a přes známé organizace, které s námi spolupracují.

3.2.1 Harmonogram víkendové výpravy

Harmonogram výprav má v různých oddílech různé podoby. V této práci je uvedeno shrnutí našeho běžného harmonogramu.

3.2.1.1 Pátek

- **Páteční večer**

Po příjezdu na místo konání víkendové výpravy a převzetí základny, ve které je oddíl ubytován, děti lehce vybalují a chystají si místa na spaní. Po této přípravě se vydají do jídelny, kde společně povečeří. Děti si páteční večeri vozí s sebou od rodičů. Po společné večeři většinou bývá večerní aktivita, kterou je např. venkovní běhací hra.

Po návratu děti čeká večerní hygiena a příprava na spaní. Jestliže není příliš pozdě a děti mají možnost si společně zahrát rychlou hru, u které již leží ve spacím pytli, tak dětem dovolíme si nějakou hru zahrát. U nás je velice oblíbená hra „Městečko Palermo“. Na usnutí mají většinou slíbenou pohádku od našeho hlavního vedoucího, u které by měli usnout.

3.2.1.2 Sobota

Ráno před budíčkem vstává jeden z vedoucích a s vybranou částí dětí připravuje snídani. Vaříme teplý čaj, krájíme pečivo a připravujeme mazání. Když proběhne budíček, jde se obvykle ven na rychlou rozcvičku. Ta probíhá formou běhacích her např. baba nebo mrazík, aby děti pořádně probudila. Následuje ranní hygiena a společná snídane. Vybraná skupinka dětí pomáhá s úklidem a mytím nádobí po snídani. Po snídani vyrážíme na sobotní vycházku, na kterou je třeba si zabalit a obléct se do vhodného oblečení. Vždy děti předem poučíme, co je nutné si s sebou vzít a co si zabalit. Těsně před odchodem dětem rozdělíme společné potraviny na svačiny a oběd. Sobotní oběd probíhá na vycházce a bývá to např. chléb s pomazánkou nebo paštikou. Někdy s sebou bereme i plynové vařiče a vaříme si na nich polévku.

- Sobotní vycházka

Nedílnou součástí každé víkendové akce je sobotní vycházka po okolí. Vychodil (2021) říká, že podle E. T. Setona musí děti kromě pohybu a pobytu v přírodě získávat také různé podněty. Prostý pobyt v přírodě tedy není dostatečný.

Také tedy příprava na jednotlivé vycházky je důležitou součástí cílů. Nepostačuje si tedy pouze stanovit cíl vycházky, ale je důležité ji ozvláštnit vzdělávacími aktivitami.

Pohyb v přírodě se zastávkami na zajímavých místech ozvláštněný nejen pohybovou hrou, ale přímo plánovanou aktivitou. Děti zde mají také prostor pro podněty neplánované nebo způsobené okolnostmi.

Po příchodu na základnu ze sobotní vycházky mají děti prostor pro odpočinkovou činnost. Část z dětí pomáhá s přípravou teplé večeře. Teplá večeře nahrazuje vynechané teplé jídlo, které by normálně bylo u oběda. Teplou večeří mohou být např. těstoviny s omáčkou.

- Sobota večer

Sobotní večerní program bývá formou deskových her v klubovně. Děti mají na výběr z různých druhů deskových her. Této aktivity se účastní i vedoucí, kteří se zapojují do her také. Po ukončení večerního bloku probíhá obdobné chystání na spaní jako v pátek.

3.2.1.3 Neděle

Ranní program je stejný jako v sobotu ráno. Po snídani mají děti možnost si vybrat z více možných aktivit na první část dopoledne. Jde o venkovní aktivity, práce na vlastních stezkách nebo o aktivity v klubovně v případě deštivého počasí. Ve druhé části dopoledne před obědem probíhá review reflexe. V tomto bloku společně formou řízené diskuse hodnotíme uplynulý víkend. Vedoucí si z tohoto povídání dělají poznámky, aby si na společné radě mohli udělat vyhodnocení celé akce. Před obědem pak probíhá společné balení. Starší děti, kteří mají zabaleno rychleji, pomáhají mladším a část dětí pomáhá s přípravou oběda. Nedělní oběd je z důvodu rychlého odchodu uzpůsoben na jednoduchá jídla, jakými jsou např. polévka s chlebem nebo párek s kaší. Cílem je uvařit a co nejrychleji umýt nádobí a uklidit po obědě. Nyní už nezbyvá nic jiného než poklidit zbytek společných prostor, předat zpět základnu a vydat se na odjezd.

- Volné bloky

V rámci celého víkendu je vhodné nechat dětem určité bloky volného neorganizovaného programu. Tyto bloky mohou být také součástí vycházky. Děti mají možnost vymyslet si vlastní hru nebo aktivitu, které se sami nebo ve skupinkách věnují. Ze zkušenosti mohu uvést, že u nás občas vyžadují, aby se do jejich hry zapojil i některý z vedoucích. Ostatní z vedení mají prostor pro pozorování dětí. Tento blok také uvádí Vychodil (2021) a nazývá ho prostorem pro volnou hru.

3.2.1.4 Shrnutí běžného stavu

Toto bylo fungování našeho oddílu za běžného stavu. Nyní se budu dále věnovat kapitolám, jak oddíl fungoval za epidemie Covidu-19.

4 Covid-19 v České republice a metody ve školní i volnočasové činnosti

4.1 První případ Covidu-19 v České republice

Dne 1. března 2020 došlo k potvrzení prvního nakaženého pacienta na území České republiky, u kterého byl prokázán pozitivní výsledek testu. Od této chvíle se epidemie začala objevovat postupně po všech krajích. Dne 10. března 2020 byl vyhlášen zákaz všech společenských akcí, sportovních utkání, divadelních a filmových představení a bylo zakázáno shromažďování osob (Tisková konference po jednání rozšířeného předsednictva Bezpečnostní rady státu, 10. března 2020 - Vláda České republiky, 2020).

4.2 Legislativa a tabulka uzavření škol

Ministerstvo zdravotnictví vydalo dne 11. 3. 2020 mimořádné opatření s účinností od tohoto dne (Mimořádné opatření, Č. j.: MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN), kde podle zákona č. 561/2004 Sb. zakazuje osobní přítomnost žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (Mimořádné opatření – uzavření základních, středních a vysokých škol od 11. 3. 2020, 2020).

O dva dny později, tj. 13. 3. 2020, se toto opatření ruší a nahrazuje ho nařízením vlády č. 194 ze dne 12. 3. 2020 (USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 12. března 2020 č. 201 o přijetí krizového opatření, 2020) kterým podle zákona č. 110/1998 Sb. Vyhlásila vláda na území České republiky nouzový stav a dále dle § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb. (Krizový zákon) vydala příslušná nařízení:

- Dle bodu 1. Kde podle zákona č. 561/2004 Sb. zakazuje osobní přítomnost žáků, studentů ve školách a ve školských zařízeních.
- A dále podle bodu 5. Zakazuje osobní přítomnost dětí, žáků a studentů na zájmovém vzdělávání a v zařízeních pro zájmové vzdělávání.

Od této chvíle přechází české školství do režimu distančního vzdělávání. Volnočasové aktivity jsou zakázány nebo se také přesouvají do distančních forem.

Pro moji práci uvádím přehled uzavření prvního stupně základních škol v České republice, které odpovídají věkové skupině mého skautského oddílu.

4.2.1 Uzavření škol pro první stupeň

<u>Jaro 2020</u>
11. března – 22. května
25. května – 30. června (dobrovolná docházka – max. 15 žáků)
<u>Podzim 2020</u>
14. října – 16. listopadu
18. listopadu – 27. listopadu (pouze první a druhé ročníky)
21. – 22. prosince
<u>Jaro 2021</u>
4. ledna – 26. února (pouze první a druhé ročníky)
1. března – 10. dubna
12. dubna – 14. května (rotační výuka všechny ročníky) týden doma týden školy

Tabulka 1: Uzavření a omezení školní docházky 1. stupeň ZŠ (MŠMT: Přehled provozu škol v období pandemie COVID19: jaro 2020 - 2021, 2021)

Školní docházka byla v průběhu epidemie několikrát upravována. Byl zřízen epidemiologický *Semafor*, později ho nahradil systém *Pes*. Dle těchto systémů docházelo k vyhodnocování nakažených na počet obyvatel. Následně pak v jednotlivých krajích byla rozvolňována nebo zpřísnována protiepidemická opatření. Jak ukázal čas, systémy nebyly moc funkční, protože vláda se jimi často neřídila.

V souvislosti s těmito systémy bylo několikrát umožněno i volnočasovým aktivitám menší shromažďování do pěti až deseti osob. Tuto možnost jsme jako 309. oddíl Lišáci, ale nevyužili, protože náš oddíl nepořádá družinové schůzky a nemá dostatečné personální kapacity na pořádání schůzek v takto malém počtu. Některé skautské oddíly tuto možnost využily a uspořádaly za dodržení nařízených opatření družinové schůzky ve stanoveném maximálním počtu lidí. Tato možnost byla velice výhodná pro malé oddíly na venkově, kde byla možnost uspořádat schůzku např. na dvě poloviny.

4.3 Možnosti a metodická doporučení k distančnímu vzdělávání

V souvislosti s částečným nebo úplným uzavřením školských a volnočasových vzdělávacích zařízení je důležité si definovat možnosti alternativních forem výchovy a vzdělávání.

Distanční výuku dále můžeme dělit na:

- Online výuku
 - Synchronní
 - Asynchronní
- Off-line výuku
- Online výuka

V online výuce se děti učí na dálku za pomoci počítače, mobilu, tabletu aj. s připojením na internet. K výuce dále používají různé softwarové programy, jak počítačové, tak online.

- Synchronní výuka je založena na komunikaci učitele s žáky pomocí online hovorového nástroje, kterým je např. *Google Meet*. Tohoto softwaru lze využít tak, že učitel zřídí místnost, kam připojí své žáky. Výuka pak probíhá v reálném čase. Učitel výuku řídí a žáci společně plní zadané úkoly (Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem, 2020, s. 8).
- Asynchronní výuka je založena na individuálním studiu při vlastním tempu žáka. Žák pracuje za pomoci počítače a naučných programů nebo webových aplikací. U této práce, ale není vzájemně připojen ke společné online komunikaci (Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem, 2020, s. 9).
- Offline výuka se od online výuky liší tím, že k jejímu plnění žák nepotřebuje digitální technologie nebo jen z velmi malé části např. k vytištění manuálu k výuce. Dálkově se realizuje pomocí plnění úkolů z učebnic předtištěných manuálů a pracovních listů. Tato forma je velice vhodná pro výuku odborných předmětů, kterými jsou například praktické činnosti. Offline výuka se plně využívala tam, kde žáci nebyli technicky vybaveni na možnost online výuky (Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem, 2020, s. 9).

- E-learning – elektronické učení/vzdělávání
Jedná se o rozvoj osobnosti jedince, který je realizován na množství podnětů, které se postupně spojí do jednoho celku. Rozvoj tohoto celku vzniká za pomoci aktivního učení a vlastního zájmu. Důležité je, že učení probíhá bez nátlaku. Zároveň je také propojeno s moderními technologiemi. Tento termín je spojen s distančním vzděláváním. (Klement, 2018a, s. 4 - 5; Průcha, 2003).
- Rotační výuka
Tento termín poprvé uvedl v březnu 2021 ministr školství Robert Plaga. Jedná se o způsob, při kterém děti týden dochází do školy a další týden se učí distančním způsobem doma. Cílem bylo zredukovat počty dětí ve škole na polovinu a snížit epidemické riziko. Jako první se do škol měli tímto způsobem vracet děti prvních stupňů základních škol. Tento způsob také umožnil praktické vyučování na středních školách (Plaga: První stupeň ZŠ by se měl střídat ve výuce doma a ve škole, 2021).

5 Změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v režimu uzavření škol a volnočasových aktivit – jaro 2020

5.1 Cíl bakalářské práce a postupy řešení

Cílem bakalářské práce je popsat změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v covidové době oproti běžné činnosti oddílu. Ke splnění cíle byl zvolen kvalitativní výzkum. Základní metodou je pravidelný záznam autorských poznámek a zkušeností s metodami a postupy při přípravě a realizaci skautské činnosti za covidových opatření.

Sledované činnosti se týkají 309. oddílu vlčat a světlušek Lišáci. Skautský oddíl má dvacet pět stálých členů. Je dělen na čtyři družiny, z nichž každá má svého šestníka a podšestníka. Já jsem vedoucí tohoto oddílu.

Záznamy se soustředí na následující aktivity:

- při přípravě volba a osvojení nových postupů
- v průběhu distančních schůzek (jednou týdně)
- při víkendových distančních vycházkách (jednou za měsíc)

Záznamy obsahují popisy, řešení a případné vzniklé problémy při řízení a realizaci činnosti oddílu.

V souhrnu výstupů popsaných zkušeností jsou uvedeny výhody i nevýhody distančního období skautské činnosti.

5.2 Základní východisko: online – asynchronní distanční vzdělávání

Coronavirová situace i u nás v České republice dospěla k uzavření škol od 11. března 2020. V souvislosti s tímto nařízením byly uzavřeny i veškeré volnočasové aktivity. I Junák – český skaut jako největší výchovná organizace dětí a mládeže u nás musela s tímto nařízením svou činnost přerušit. Pod tuto organizaci spadá i náš skautský 309. oddíl Lišáci. Od tohoto okamžiku byla naše skautská činnost přerušena. V té době nikdo nevěděl, na jak dlouho budou školy a volnočasové aktivity uzavřeny. Po spojení se zbytkem našich vedoucích jsme se dohodli na několika týdenním vyčkání, jak se situace bude vyvíjet.

Ve školním prostředí tuto situaci také nikdo nečekal, ale školy byly nuceny přistoupit na novou formu výchovy a vzdělávání. Se zákazem osobní přítomnosti žáků a studentů na školách a volnočasových aktivitách byla jako náhrada definována distanční výuka.

Distanční forma vzdělávání je metoda, při které se používají komunikační prostředky. Informace se zde předávají multimediální formou pomocí online dokumentů, audiovizuálních materiálů a interaktivních programů. Student pak tyto materiály studuje samostatně. Pro kontakt s vyučujícím využívá komunikačních prostředků (Klement, 2018b, s. 7; Průcha, 2003).

V souvislosti s první vlnou epidemie se v České republice začala praktikovat nejprve asynchronní forma online výuky distančního vzdělávání.

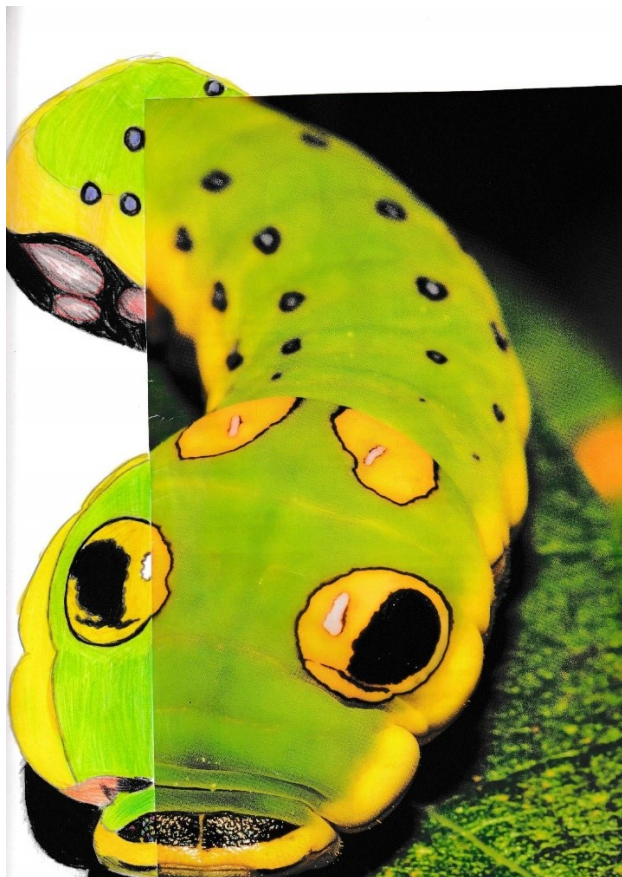
Při asynchronní výuce každý z žáků pracuje na zadaných úkolech individuálně. V čase, který si sám určí. Úkoly pak ukládá do společné internetové místnosti např. *Google Classroom*. Učitel následně vloží pod odevzdaný úkol žákovo hodnocení. Další možností je zasílání materiálů pomocí emailové komunikace (Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem, 2020, s. 9).

V té době jsem se začal zajímat, jaké jsou možnosti nahrazení našich týdenních schůzek oddílu.

Po pár týdnech neaktivity jsem se chopil iniciativy a za pomoci emailové komunikace oslovil rodiče našich dětí. Na tento nápad mě částečně dovedl jeden z úkolů na předmět výtvarné výchovy u nás na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Vyučující po nás chtěl, abychom vytvořili plán lekcí na hodiny výtvarné výchovy. Tento plán pak zrealizovali a na závěr napsali závěrečnou zprávu. Úkol byl zadán v tomto semestru ještě před vpádem koronaviru k nám do České republiky a nepočítal s jeho řešením po uzavření škol. Protože jsem chtěl tento úkol splnit co nejlépe, dostal jsem nápad, jak ho vyřešit i za této situace. Protože jsem měl výtvarné aktivity nachystané, chopil jsem se příležitosti a zpracoval pro děti online návod a šablony na dané výtvarné aktivity. Rodičům jsem za pomoci emailové komunikace vysvětlil, co s dětmi mají udělat a poprosil je o zaslání výsledků aktivit. Také jsem je poprosil o souhlas s uveřejněním některých výsledků prací do mé práce pro předmět výtvarné výchovy.

Po tomto prvním pokusu se mi vrátilo pár velice povedených prací. Spousta rodičů mi hodně poděkovala za snahu o zabavení jejich dětí, které už se doma začínaly nudit. Od této chvíle jsem jim začal zasílat podobné aktivity a hry pravidelně.

Při pozdějším studování odborných knih, článků a metodik jsem zjistil, že jsem použil asynchronní metodu online distančního vzdělávání.

Obrázek 2: Dokreslování obrázku (*Výtvarné aktivity v době koronaviru, 2020*)

5.3 Skautská činnost za pomoci multimediality

Během doby asynchronního distančního vzdělávání jsem také začal pravidelně sledovat různé internetové stránky a sociální sítě jiných oddílů a organizací zabývajících se výchovou a vzděláváním dětí a mládeže.

Některé z nich v této době začaly natáčet pro děti různá videa se zajímavými aktivitami. Tento nápad se mě osobně velice zalíbil. Řekl jsem si, že by nebylo špatné něco takového natočit i pro naše děti. Pojal jsem to tedy po svém, jako formu naučných skautských videí.

Tato forma předávání informací se nazývá *multimedialita*. Dochází zde k propojení obrazu, zvuku a textu informací k danému tématu. To celé je zprostředkované pomocí nahraného videa na internet, které je dětem dále sdíleno (Klement, 2018b, s. 11).

Černý (2015, s. 27 - 28) uvádí model tzv. *Převrácené třídy*. Tento model spočívá v tom, že teoretická část výuky se nevyučuje ve škole, ale učitel ji nahraje na video a předá žákům k dispozici. Student si pak může danou teorii prohlížet vícekrát. V hodinách pak mají studenti větší prostor na řešení nepochopené látky, ke které se následně vrací a na řešení složitějších úloh. Teoretická výuka z hodin zcela nezmizí, jen je omezena.

Jako můj příklad využití těchto školních metod mohu uvést video věnující se krabičce poslední záchrany (KPZ). Ve videu jsem vysvětlil, co je *kápézetka*, k čemu je dobrá a jak vznikla. Dále se děti dozvěděly, co všechno v ní má být. To jsem názorně předvedl na svém vlastním vzoru krabičky. Také jsem děti ve videu vyzval k vyndání jejich kápézetky. Na její kontrolu, zda obsahuje stále veškeré potřebné vybavení. Pokud zjistí, že jim v ní něco chybí, tak aby si jí doplnily. Nové děti jsem vyzval, aby si ji také vytvořily, protože je také naší povinnou výbavou ve vybavení na vícedenní víkendové akce. Tam jí také po skončení coronavirové epidemie budou využívat.

I tato činnost od rodičů přinesla velice pozitivní reakci. Někteří mi dokonce psali nějaké náměty a rady do dalších videí. Osobně musím přiznat, že těchto videí bylo natočeno skutečně jen pár. Tvoření několika minutového videa zabere opravdu veliké množství času. Toho jsem díky poloviční pracovní době měl více a mohl ho přípravě videa trochu věnovat. Tvorba prvního videa zabrala asi nejvíce času. Natočit první dobré materiály zabralo také pěknou chvíli. Pak jsem se začal učit video stříhat a upravovat. Tvoření videí je určitě lepší dělat ve větší skupině lidí, pokud chcete, aby videa vycházela hodně často a pravidelně. Má videa tedy vycházela zhruba jednou měsíčně někdy i déle. Díky super ohlasům od dětí i rodičů mě, ale velice těšilo, že splnila svůj účel.

Černý (2015, s. 28 - 29) dále uvádí, že pro správnou formu převrácené třídy je nutné zvolit vhodnou platformu. Dle jeho slov je nutné zajištění dostatečné komunikace a kontroly odevzdaných úkolů. Školský systém *Moodle* pro tyto potřeby není moc vhodný. Dle Černého je pro tuto potřebu vhodnější program *Google Classroom* (Nepustil, 2020), kterému se budu věnovat v dalších částech práce.

Jako další pozitivní efekt tohoto modelu uvádí Černý (2015, s. 29) to, že student je učitelem motivován k tomu, aby byl sám aktivnější, více se zajímal o látku a dohledával si zdroje. A to je také jeden z důvodů, proč se mi způsob natáčení vzdělávacích videí zamlouval.

6 Činnost skautského oddílu – podzim 2020 a jaro 2021

6.1 Metodická doporučení a výběr metod v online prostředí v přípravě činnosti oddílu

Na podzim 2020 došlo k opětovnému uzavření škol a volnočasových aktivit. Vedení oddílu připravilo i dle doporučení ústředí organizace Junák – český skaut, z. s. přechod schůzek do online prostředí.

Černý (2015, s. 74) tuto formu nazývá jako *Learning Management System* (LMS). Jde o online nástroj, který na jedné straně umožní učitelům vytvářet prostředí pro výuku, na straně druhé studentům dodává obsah, ve kterém studují.

Černý (2015, s. 75) dále uvádí celou řadu dalších funkcí, které LMS umožňuje. V této práci jsou uvedeny pouze ty, které jsem využil.

- správa studijních plánů, umožňující předdefinovaný průchod studiem
- komunikační nástroje
- autorské nástroje k vytváření výukových kurzů a objektů
- úložiště výukového obsahu

Velice důležitou funkcí v rámci LMS jsou komunikační nástroje. V rámci našich schůzek jsme využívali hovorový nástroj Google Meet, který obsahuje i chat a pro komplexní činnost Google Classroom.

Po poradě celého vedení jsme společně rozhodli o použití Google nástrojů pro přechod z běžné do online činnosti. Toto rozhodnutí mělo více důvodů.

Ústředí organizace doporučilo pro online schůzky používání Google produktů, které má organizace v plné licenci k dispozici. Dalším z důvodů byla znalost tohoto prostředí, které jsme jako vedení již využívali řadu let. To byl tedy hlavní důvod, proč jsme vybrali právě tuto platformu.

6.1.1 Google Workspace

Organizace Junák – český skaut má k dispozici sadu služeb *Google Workspace* (Skautský Google Workspace, 2022). Ta zahrnuje služby, jako jsou: *Google Gmail, Classroom, Meet, Disk, Kalendář* atd. Veškeré tyto služby má Junák v rámci licence Education zdarma. Důležitou součástí je podpora služeb, jak pro klasické počítače, tak mobilní zařízení se systémem Android. Veškerá skautská střediska, jednotky a členové organizace mohou prostřednictvím centrálního systému *skautIS* (SkautIS - informační systém, 2022) vytvářet jednotlivé Google účty v doméně *@skaut.cz*. Tento email/ účet slouží k přihlašování do služeb *Google Workspace* (SkautIS - informační systém, 2022; Skautský Google Workspace, 2022).

Z důvodu doporučení organizace, dostupnosti zdarma a jednoduchosti na vytvoření pro všechny členy, jsme si k distančním schůzkám vybrali tuto platformu. Pro naši činnost jsme využívali nejvíce *Google Classroom* a *Google Meet*.

6.2 Funkce využívaných aplikací:

6.2.1 Google Classroom

Google učebna je prostor, ve kterém jednotlivé třídy/ kurzy tvoří svoji činnost.

Učebna je dělena na dvě úrovně přístupu:

- Učitel
- Student

Učitel řídí veškerá nastavení a hlavní obsah celé učebny. Studentovi se zobrazuje pouze to, co má povoleno a nemůže zasahovat do nastavení učebny.

Jak se pracuje s *Google Classroom* a co umí z pohledu studenta:

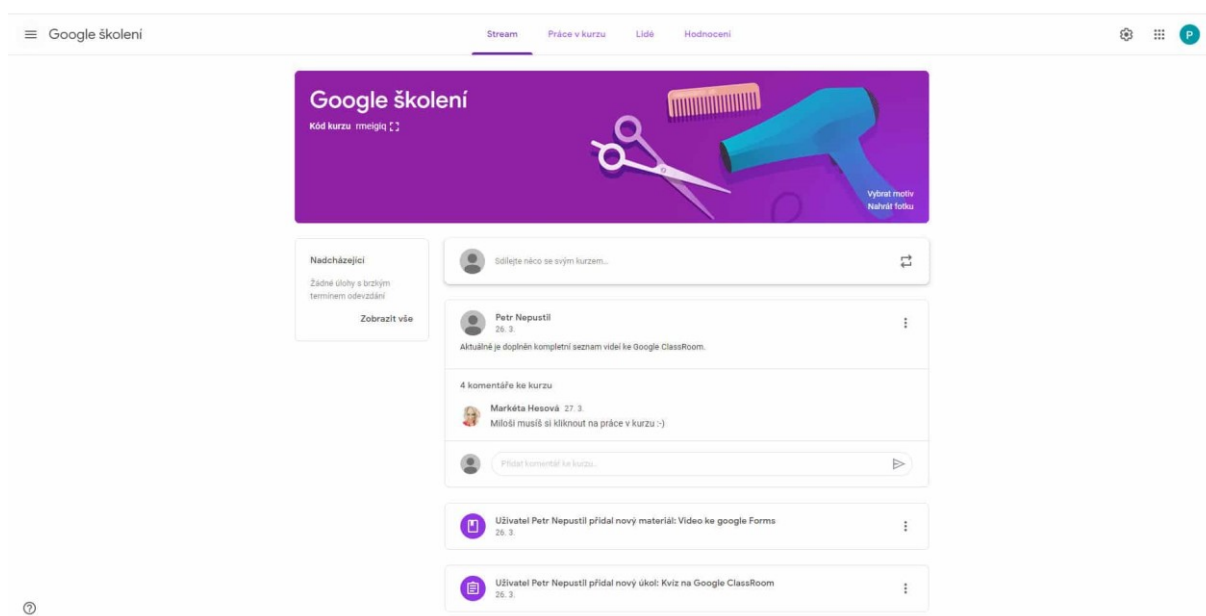
6.2.1.1 Hlavní stránka tzv. Stream

Na této stránce se vám zobrazuje veškeré dění v učebně. Je řazeno od nejnovějšího k nejstaršímu. Také obsahuje informace o tom, kdo změnu provedl. To vidíte na obrázku 3 níže.

- Horní box: obsahuje úvodní fotografii učebny, název učebny a informace o učebně.

- Levý postranní box: obsahuje informace o nadcházejících událostech a termínech k dokončení prací v učebně. Tento box je velice užitečný, protože nikdo z účastníků učebny nezapomene na včasné dokončení práce.
- Prostřední box: Do tohoto boxu může každý účastník napsat zprávu ostatním členům kurzu. Zároveň tento text může doplnit o přiložený soubor z Google Disku, YouTube video, nahrát vlastní soubor, jako jsou dokumenty, obrázky a jiné nebo sdílet odkaz na jiné webové stránky.

Pohled na úvodní stránku kurzu Streamu je zobrazen na obrázku 3 níže.

Obrázek 3: Stream (Nepustil, 2020)

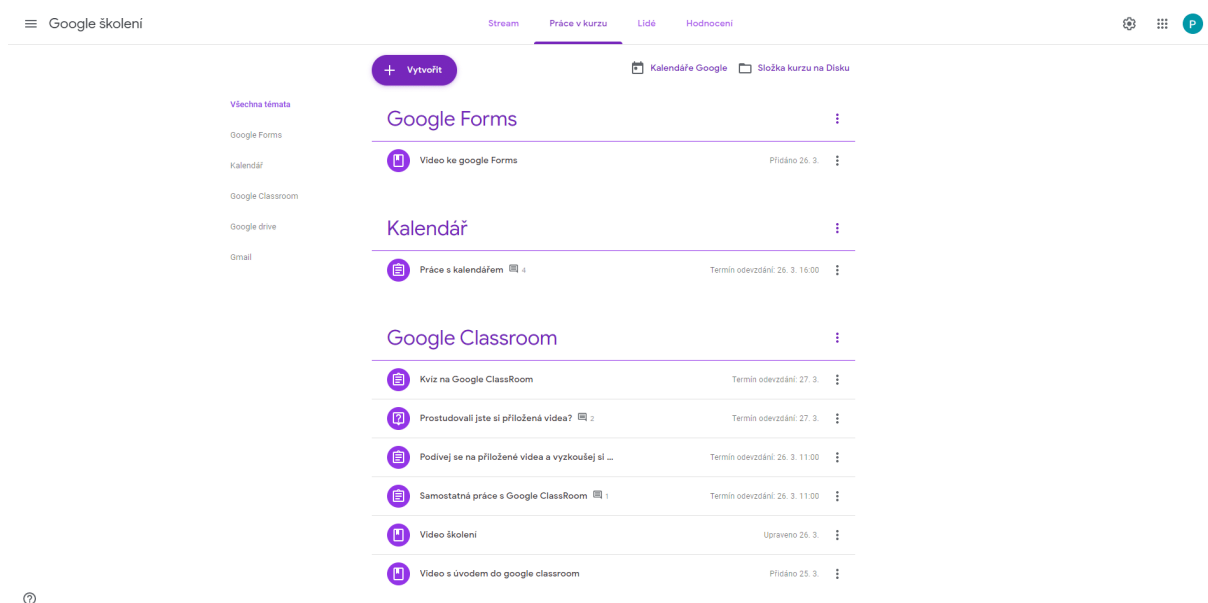
6.2.1.2 Práce v kurzu

- Levý postranní panel: Obsahuje jednotlivá hlavní témata učebny. Řazení je od nejnovějšího.
- Střední panel: Obsahuje vždy název hlavního tématu. Následují jednotlivé materiály k danému tématu. Případně úkoly související s tématem.
- Zobrazit vaši práci: Na této stránce vidí přehledně každý student stav svých úkolů. Může si také ověřit, do kdy měl být daný úkol splněn a jaký je jeho aktuální stav: zadán, vrácen, chybí.
- Kalendáře Google: Tyto kalendáře obsahují nejen kalendáře daného uživatele, ale také automaticky vytvořený kalendář z této učebny. V tomto kalendáři

student uvidí důležité datum na dokončení jednotlivých prací, ale také naplánované schůzky učebny.

- Složka kurzu na Disku: Tato složka obsahuje veškeré vaše nahrané dokumenty uložené v rámci této učebny.

Pohled na práci v kurzu je zobrazen na obrázku 4 níže.

Obrázek 4: Práce v kurzu (Nepustil, 2020)

6.2.1.3 Lidé

- Poslední karta učebny zobrazuje seznam jednotlivých uživatelů, kteří jsou součástí této učebny.

V horní části se zobrazují učitelé v dolní studenti.

Poznámky a vlastní hodnocení učebny: Z mého pohledu je *Google Classroom* velice výborným nástrojem, jak pro práci školních tříd, tak i pro práci ve volnočasových aktivitách. Učebna obsahuje veškeré potřebné nástroje pro práci v distanční formě a je perfektně propojena i s dalšími aplikacemi. Zároveň slučuje i další aplikace od společnosti Google jako jsou Disk, dokumenty atd. Veškerá osobní data jsou přístupná pouze studentovi a učiteli. Sdílená data jsou dostupná pouze uživatelům, kteří jsou součástí dané učebny. Hlavní výhodou celé učebny je jednoduchost. Jak pro studenty, tak učitele. Vytvoření a správa celého kurzu je velice snadná prakticky na pár kliknutí. Pro studenta je po základní práci naprosto logická a jednoduchá. V našem případě při práci s dětmi ve věku od šesti do deseti let se učebna velice osvědčila. Při prvních schůzkách bylo nutné

u mladších členů potřeba asistence rodičů, ale právě díky jednoduchosti se i mladší členové oddílu s učebnou naučili rychle pracovat. Učebna je dostupná i jako aplikace pro mobilní telefony a tablety. Závěrem bych rád uvedl, že společnost Google i v době koronaviru své služby neustále vylepšovala a některé funkce se i během našeho používání časem změnilly (Bouchner, 2014; Nepustil, 2020).

6.2.2 Google Meet

Druhým využívaným prostorem pro naše schůzky byl program *Google Meet*. Tento program také patří do služeb *Google Workspace* (Skautský Google Workspace, 2022) a je plně integrovaný i s ostatními službami Google. Platí tedy pro něj stejná základní pravidla jako pro *Google Classroom*.

Google Meet je program, přes který se uskutečňují hovory, videohovory, videokonference.

Tento program je velice vhodný pro školní výuku žáků i pro volnočasové aktivity a při epidemii covidu byl hojně využíván.

Obdobně jako u *Google Classroom* má velkou výhodu v jednoduchosti celého prostředí, ve kterém se za krátkou chvíli naučí pracovat i nejmenší děti v oddílech.

Kromě počítačové webové verze je pro uživatele mobilních zařízení s operačním systémem android vytvořena i stejnojmenná aplikace, kterou je možné zdarma stáhnout na oficiálním *Google Play* obchodě.

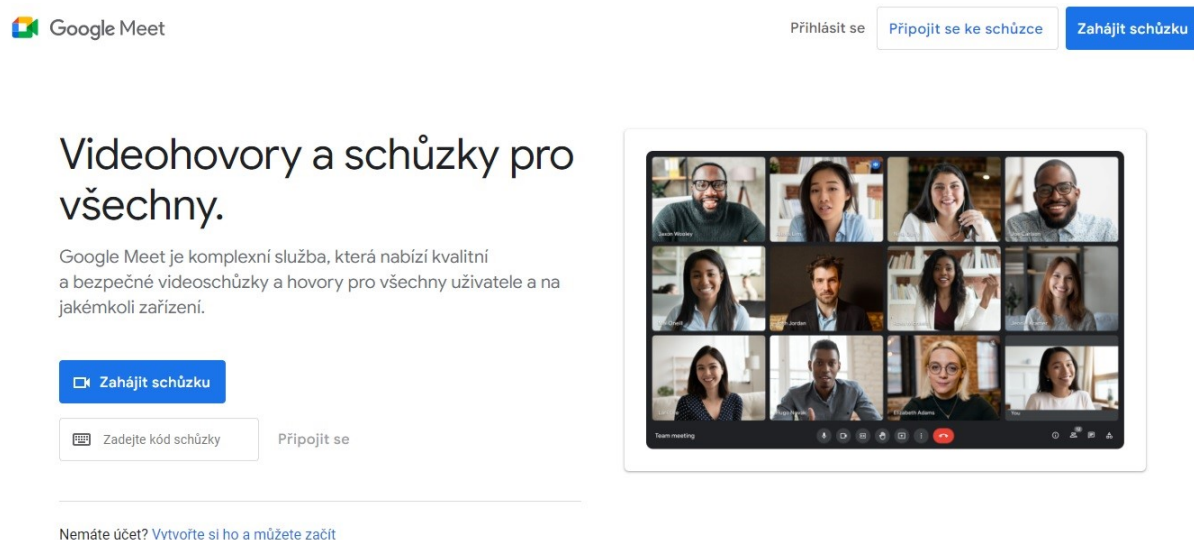
Google Meet byl během celého covidového období mnohokrát upraven. Nejen po stránce vzhledové, ale také po stránce funkční. Byl např. doplněn o funkci *přihlásit se o slovo*, což umožní členům schůzky, bez přerušení řečníka, požádat o zařazení do seznamu dalších, co chtějí hovořit. Moderátor vidí celý seznam členů, co mají zájem hovořit. Dle tohoto seznamu jim může postupně udělit slovo. Tato funkce byla doplněna v průběhu covidového roku.

6.2.2.1 Založení schůzky v Google Meet

Google Meet lze spustit ve dvou provedeních. Jednodušší, ale pro naše účely méně vhodná je vygenerování schůzky přímo na webové stránce *Google Meet*. Založení schůzky je pro kohokoli velice jednoduché a rychlé. Nevýhodou je, že po skončení

schůzky a ukončení zakladatelem, schůzka zmizí natrvalo. Její odkaz již nebude dále funkční. I pro používání této služby musí mít každý účastník zřízen Google účet, bez něj není možné tuto službu používat.

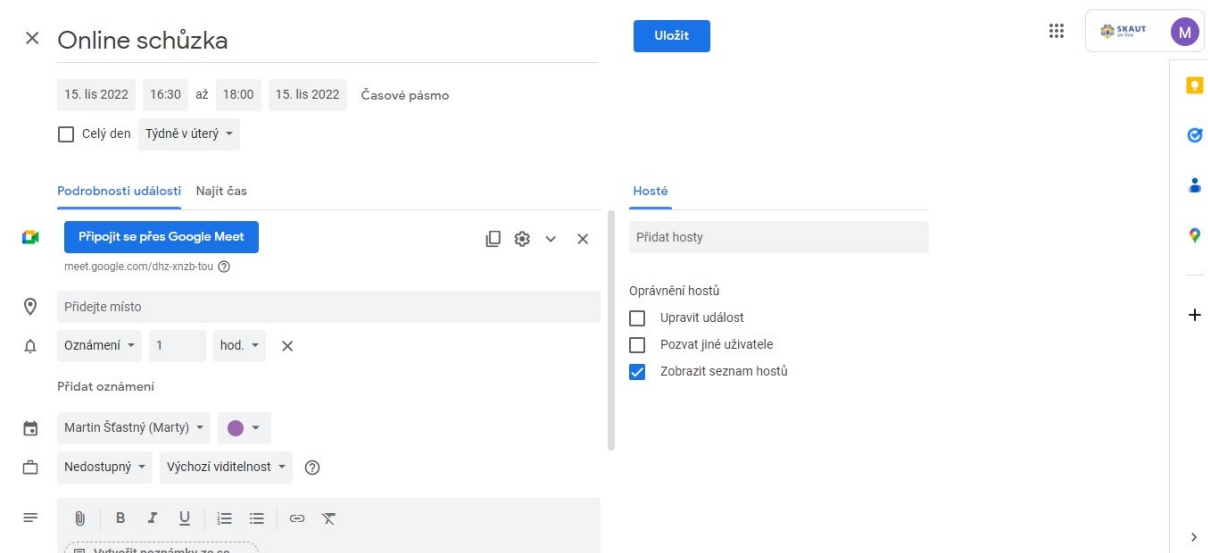
Na přiloženém obrázku 5 je zobrazena hlavní stránka *Google Meet*, která nabízí možnosti připojení ke schůzce nebo založení nové.

Obrázek 5: Založení schůzky v Google Meet

Druhý o něco složitější způsob je vytvoření schůzky za pomoci *Google Kalendáře*. V kalendáři je možné tuto schůzku nastavit jako opakovanou událost. Uživatelé potom mají pouze jeden odkaz a vždy se přihlašují do stejné místnosti. Odkaz je trvalého charakteru, dokud nebude autorem změněn, tím místnost zaniká.

Na obrázku 6 je zobrazeno zakládání události za pomoci *Google Kalendáře*. Pro tuto práci jsem vytvořil vzorové nastavení online schůzky, která se bude opakovat každé úterý v daný čas od 16:30 do 18:00. Součástí je vytvoření místnosti *Google Meet* pro videohovor. Každému z účastníků přijde hodinu předem upozornění na nadcházející schůzku. Dále je zobrazeno, kdo schůzku svolává a další poznámky ke schůzce. V pravém poli lze přidat účastníky schůzky, kde to jsou v mém případě děti nebo studenti. Poslední položkou je oprávnění účastníků, tzn., jestli mohou tuto událost nějak měnit, pozvat další účastníky a zda mohou vidět, kdo je zde přihlášen.

Obrázek 6: Založení schůzky v Google kalendáři

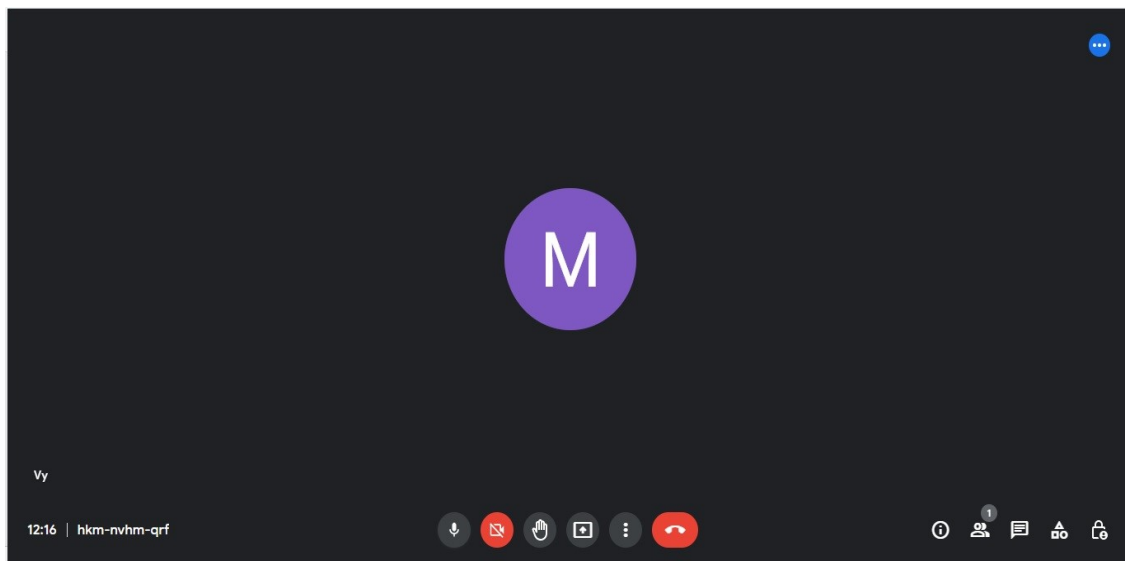
Poslední možnost vytvoření *Meet* odkazu je přímo v *Google Classroom*, kde je pro tento úkon příslušné nastavovací pole. *Meet* je pak závislý na nastavení *Google Classroom*. Odkaz je platný až do chvíle, dokud nebude v učebně změněn.

6.2.2.2 Google Meet a jak s ním pracovat

- Hlavní strana *Google Meet* zobrazuje ve většině prostoru videa všech účastníků. Níže na obrázku 7 se nachází vzor hovoru, který má pouze jednoho účastníka a zobrazuje pouze jedno video. V současné chvíli je kamera vypnutá, proto se zobrazuje pouze iniciál přihlášeného. V případě připojení dalších účastníků se bude obrazovka dělit na malá okna ostatních videí nebo iniciálu, když účastníci nebudou mít zapnuté webové kamery.
- Ve spodní části obrázku 7 zleva: Zobrazení aktuálního času. Dále název schůzky nebo odkazu schůzky.
- Prostřední část obrázku 7 obsahuje: Hlavní tlačítka pro ovládání, *povolení mikrofonu/ zakázání mikrofonu*. Dále *povolení/ zakázání videa*. Další políčko obsahuje možnost *přihlásit se o slovo*. Google tuto funkci přidal v průběhu covidového roku. Nejspíše z důvodu potřeby pro využití škol. I nám se tato funkce velice osvědčila a ihned jsme jí začali využívat. Pole *sdílení obrazovky*: Toto pole umožní sdílet svou obrazovku ostatním účastníkům hovoru. Tato funkce může být povolena pouze svolavateli schůzky nebo všem účastníkům hovoru.

Políčko *tří teček*: Další nastavení více v další části práce. Pole *červené sluchátka*: Ukončí pro mě hovor. Svolavatel schůzky může po stisknutí ukončit hovor pouze pro sebe a ostatní mohou v místnosti zůstat do chvíle, než sami ukončí hovor nebo může ukončit hovor všem účastníkům ihned.

- Pravá spodní část obrázku 7 obsahuje: *Informační tlačítko*: Odkaz na připojení k hovoru a případné přiložené soubory ke schůzce. Může to být například společný dokument, na kterém společně pracujeme nebo dokument online tabule. *Tlačítko dvou lidí*: Zobrazí seznam aktuálně připojených účastníků hovoru. Moderátor má navíc možnost ztlumit všem nebo vybraným účastníkům mikrofon. *Tlačítko chatu*: Obsahuje pole pro psaní zpráv účastníků hovoru. Moderátor má navíc možnost vypnout chat. *Tlačítko aktivity*: Zobrazuje sdílené aplikace jako je tabule. *Tlačítko zámku*: Toto pole se zobrazuje pouze moderátorům. Jde o moderátorský panel. Zobrazuje sloučená nastavení pro tento hovor na jednom místě.

Obrázek 7: Google Meet prostředí

- *Tlačítko tří teček* obsahuje nabídku k nastavení celého hovoru. S tímto nastavením je důležité všechny účastníky hovoru seznámit, protože obsahuje karty nastavení zvuku a videa. Při zahájení hovoru je nutné, aby toto nastavení měl každý z účastníků správně nastaveno. V opačném případě se pak stává, že se do hovoru může dostat ozvěna

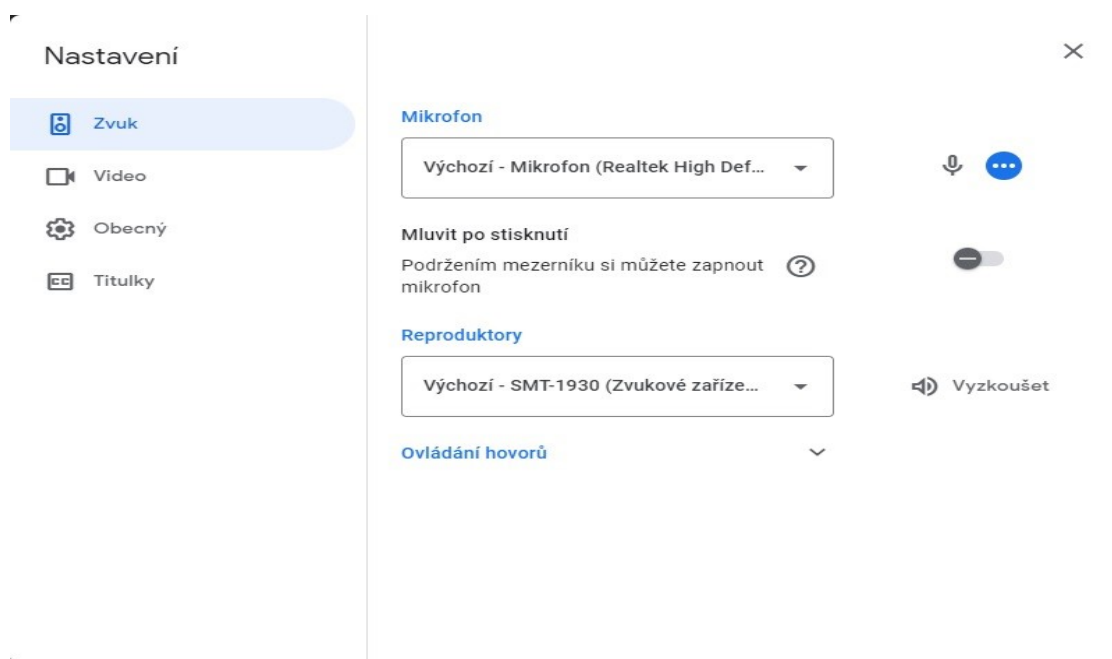
či jiné nežádoucí zvuky. Někteří účastníci hovoru při špatném seřízení nemusí být dostatečně slyšet.

- V kartě *zvuk* na obrázku 8 se nachází možnost nastavit vstupní mikrofon. Pokud je více připojených zařízení s mikrofonem, bude nabídka obsahovat více než jednu možnost. V mém vzorovém případě mám mikrofony dva. První výchozí obsahuje notebook, druhý se nabízí z externí webové kamery.

V políčku vpravo se nachází tři pohyblivé tečky, když účastník hovoří, tečky se pohybují. Tím zobrazí, že váš vybraný mikrofon zvuk přijmul.

- *Políčko reproduktory* nabízí výběr z připojených reproduktorů. V mém vzorovém případě obsahuje opět dva. První jsou reproduktory v notebooku a druhé připojené v druhém monitoru.

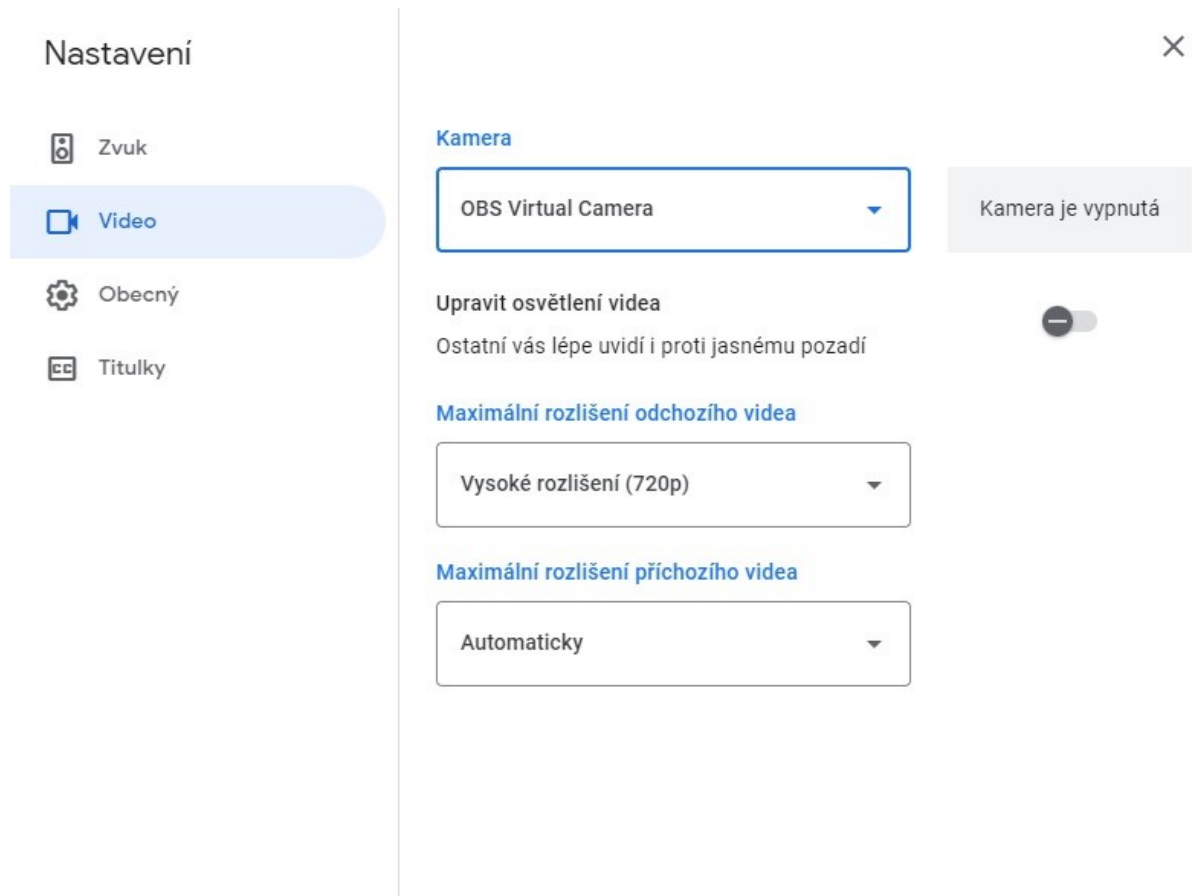
Po stisknutí tlačítka *vyzkoušet* je slyšet z vybraných reproduktorů audio nahrávku. Pokud nebyla dostatečně hlasitá, je nutné zesílit zvuk v počítači nebo na reproduktoru.

Obrázek 8: Google Meet nastavení zvuku

- Pomocí karty *video* na obrázku 9 máte možnost vybrat svou vstupní kameru. V mém vzorovém případě mohu vybrat výchozí kameru notebooku nebo externí připojenou webovou kameru. Při jasném prostředí lze povolit korekci přesvícení.

Dále pak můžete nastavit, v jak vysokém rozlišení budete vysílat nebo přijímat video.

Obrázek 9: Google Meet nastavení videa

6.3 Záznamy průběžných zkušeností – skautské schůzky za Covidu-19 v online prostředí

O rozhodnutí začít s oddílem fungovat v online prostředí jsem dal vědět rodičům za pomoci emailové komunikace, pomocí které komunikujeme běžným způsobem. Zároveň jsem je poprosil o součinnost a pomoc při prvních schůzkách. Email obsahoval přílohu s návodem, jak správně pracovat v Google prostředí a nastavit jej. Čas schůzek jsem ponechal stejný jako za normálního stavu, tedy v úterý od 16:30 do 18:00. Bylo to z praktického hlediska nejjednodušší. Děti tento čas tráví vždy na schůzce a pro rodiče to nebyla komplikace se změnou času. Email dále obsahoval zvací odkaz na místnost setkání. Každé z dětí dostalo vlastní přihlášení ze skautské domény pro přihlášení na online schůzku.

Je nutné podotknout, že první schůzky neměly vyloženě daný koncept. Hlavním cílem bylo, aby se děti po dlouhé době viděly a opět navázaly sociální kontakt. Druhým obtížnějším cílem bylo naučit děti v online prostředí pracovat. Velkou výhodou byla ochota a pomoc od rodičů, kteří v začátcích s činností v Google prostředí opravdu pomohli. Nejvíce jsem se bál zapojení mladších členů oddílu. Paradoxně musím uvést, že mladší děti ovládaly práci v prostředí velice dobře. Tím se potvrdilo, že dnešní mladá generace se s novými technologiemi velice dobře sžije. Co se týkalo starších dětí, tam nám velice pomohla i role školy, kde ve velkém množství za dobu Covidu začali praktikovat online výuku. Z tohoto důvodu měly některé děti zkušenost práce v online prostředí. První dvě až tři schůzky nám trvalo, než se všichni naučili správně pracovat v online prostředí. Největším problémem bylo správné zapínání/vypínání mikrofonu. Některé děti občas zapomínaly vypínat mikrofon, když už neměli slovo a naopak si ho občas zapomínaly zapnout, když nám něco chtěli sdělit. Někdy jsem byl nucen jim vypnout mikrofon já sám z pozice vedoucího schůzky. Pak se ale ukázal problém, že si ho oni sami musely zapnout. Z důvodu ochrany soukromí tuto možnost Google neumožňuje. Tuto užitečnou funkci jsme si, ale vysvětlili a naučili se jí používat.

Další problém, na který jsem v průběhu prvních schůzek narazil, bylo pokládání otázek. Předem jsem měl nastudováno, že pokládání otázek tzv. „do pléna“ není funkční a je třeba děti přímo oslovovat. I tak se mi ale několikrát stalo, že jsem takovou otázku položil. Pokud takováto situace vznikla, většinou následovala jedna z těchto dvou variant. První možností byla smršť odpovědí, které nikdo nerozuměl, protože se překřížovala jedna do druhé. Pak bylo nutné rychle zareagovat, všechny uklidnit a začít znovu. V druhém případě děti nevěděly, na koho je otázka položena a nereagoval nikdo. Tento problém jsem časem vyřešil za pomoci tlačítka *přihlásit se o slovo*, které ukázalo seznam dětí s pořadím, a já je mohl začít vyvolávat. Jak jsem již uvedl, začátky nebyly jednoduché, proto jsem zařazoval nejprve jednoduché hry a aktivity. Tipy na tyto hry a aktivity jsem dohledával na společných skautských stránkách, které k tomuto účelu vznikaly, a každý z vedoucích z celé republiky mohl přispívat svým tipem. Dále jsem si některé hry a aktivity modifikoval dle svého. Jako příklad mohu uvést jednoduchou pohybovou hru: přines svou oblíbenou hračku, přines něco v modré barvě, dones deštník atd. Jedná se o jednoduchou hru, při které děti doma běhají a nosí dané předměty. Také jsme praktikovali řízené diskuse na určité téma např., Co ti v posledním týdnu udělalo radost. Ke konci schůzky jsem pak zařazoval i počítačovou online hru *Skribl* (Skribbl - Free Multiplayer

Drawing Guessing Game, n.d.). Jedná o webovou hru, ve které jeden z účastníků hry kreslí hledané slovo a ostatní ho hádají. Podle toho, jak rychle je daná věc uhodnutá, vám jsou přidělené body. Tuto jednoduchou hru si děti doslova zamilovaly, a tak jsme jí občas zařazovali znovu. Hlavní výhodou je možnost vložení vlastních herních slov, např. se skautskou tematikou.

6.3.1 Přibližný časový harmonogram schůzek za Covidu-19

Od čtvrtého online setkání jsem začal formovat upravenou strukturu schůzky. Základem byl harmonogram běžné schůzky, ze které jsem vycházel. Přenesl jsem jednotlivé části do podoby pro online prostředí. Bylo důležité nastavit dětem jasný koncept, jakým budou online schůzky probíhat a připodobnit je co nejvíce běžnému stavu.

- **Zahajovací rituál**

Přibližná časová náročnost: 2 minuty

Zahájení setkání je i v online prostředí důležitá část. Tuto část jsem přenesl v původní podobě z důvodu zachování tradice. Zahájení probíhalo oddílovým pokřikem. Osobně musím říct, že skupinové zpívání přes online hovor není funkční řešení. Online přenos není plně schopen současně odesílat a přijímat zvuk. Z tohoto důvodu nebylo z oddílového pokřiku mnoho rozumět. Účel zahajovacího rituálu však oddílový pokřik splnil.

- **Pohybové aktivity**

Přibližná časová náročnost: 15 minut

Pohybové aktivity v online podobě představovaly pouze smysl pohybu a protažení těla. V online prostředí jsem je koncipoval jako běhací ve vnitřním prostoru a protahovací formou rozcvičky. Běhací aktivita probíhala jako upravená verze hry: *Čáp ztratil čepičku* (Čáp ztratil čepičku - hranostaj.cz, 2011). Hra spočívala v tom, aby se děti pohybovaly po svém vnitřním prostředí a donesly na kameru ukázat danou vyvolávanou věc. V určení hledaného předmětu jsem děti pravičelně po kole střídal. Protahovací forma rozcvičky probíhala na zemi. Za pomoci domácího koberce nebo karimatky, kterou děti běžně užívají na víkendové akce. Děti si připravily místo na cvičení a umístily kameru dále od sebe, aby byla vidět celá postava. Cvičení jsem zahájil vzorovým cvikem. Následně jsem děti postupně

vyvolával a každý předvedl svůj cvik ostatním, oni cvik dle vzoru opakovali. Velkým problémem distančního vzdělávání ve volném čase je nedostatek pohybových aktivit, které nejsou možné v těchto podmínkách více nahradit. Pohybovou aktivitu lze lehce navýšit v rámci distanční vycházky, které jsou náhradou za výpravy.

- **Hlavní náplň distanční schůzky**

Přibližná časová náročnost: 1 hodina

V této části se věnujeme hlavnímu tématu schůzky. Nejprve jsme si společně přečetli poučný příběh, který jsme společně analyzovali. Dále mohl následovat program, který mohl souviset nebo navazovat na přečtený příběh. Schůzka měla vždy dané téma např. Doprava. Mohl zde být také zařazen program, kde jsem děti rozdělil na skupinovou činnost. Vytvořil jsem tři oddělené skupinové hovory, ve kterých děti konzultovaly a řešily zadaný úkol. Po uplynutí daného času ve společné hlavní místnosti prezentovali své výsledky. Například u dopravy dostali zadanou trasu odkud, kam se mají pomyslně dostat. Jejich úkolem bylo najít a zjistit vhodná spojení městskou hromadnou dopravou. Cílem bylo děti naučit vyhledávat informace. Zjistit jakými způsoby lze najít dané spojení hromadné dopravy a jaký je nejefektivnější spoj z daných nabídek. Zhlédli naučné video, týkající se dopravy, dále navazoval naučný kvíz, který jsme společně absolvovali. V této části schůzky je nutné rozdělit blok na kratší časové úseky, které obsahují různorodou činnost. Děti díky ní zůstanou stále aktivní a udrží lépe pozornost. Je nutné uvést, že v online prostředí vše trvá mnohem déle než při běžné schůzce. Z tohoto důvodu se některé plánované aktivity časově nestihnou a zařazují se v průběhu příštího setkání.

- **Rychlá závěrečná hra**

Přibližná časová náročnost: 11 minut

Jako při běžné schůzce je tento čas vyhrazen k vyplnění zbylého času po dokončení hlavního programu schůzky. Běžně se stávalo, že se na tento blok z časových důvodů vůbec nedostalo. Jako příklad tohoto bloku mohu uvést online verzi hry *Schovávaná* (Schovávaná - hranostaj.cz, 2006). Byl vybrán dobrovolník, který hledá. Na obrazovku se všem nasdílel podklad kresleného obrázku např. kresba tábora. Každý z dětí si v kresbě našel své místo, kam se pomyslně schová. Svou odpověď popsal ve svém chatovém okně. Své umístění každý nechal napsané ve svém okně, které ale neodeslal ostatním. Po daném čase bylo psaní míst úkrytu

každého z dětí ukončeno. Nyní měl dobrovolník tři pokusy k nalezení skrytého umístění na sdíleném plánu. Pokud byla vaše skrýš vybrána, dané dítě odeslalo připravenou zprávu v chatovém okně všem ostatním, čímž bylo nalezeno. Vítěz byl ten, který nebyl nalezen. Z vítězného teamu dětí se vybíral další dobrovolník.

- **Závěrečný rituál**

Přibližná časová náročnost: 2 minuty

V tomto závěrečném čase schůzky jsem účastníkům poděkoval a shrnul obsah schůzky. Jako náhradu za zakončovací rituál, který v distanční formě není možné provést, bylo společné zamávání a volání „Ahoj“. Smysl rituálu byl zachován, změnila se pouze forma realizace.

6.3.2 První schůzka v měsíci za Covidu-19

Na první schůzky v měsíci jsme i nadále dodržovali tradici úboru skautského kroje nebo oddílového trička. Také jsme si připomínali skautskou ideu. Následovalo kolečko na téma, co jsme se za daný měsíc naučili. Dále jsme se věnovali, např.: mladší členové plnění stezek a starší členové plnění *Vlčků/Světýlek* (Kozáková, 2002). Tyto aktivity jsem dělil na oddělené skupinové činnosti dle druhu a úrovně. Z důvodu nemožnosti plnění větší části *Vlčků/Světýlek* (Kozáková, 2002) byl jejich počet omezen pouze na ty, které je možné plnit v distanční formě. Některé úkoly jsem byl nucen upravit, aby je bylo možné plnit i v této době. Na výběr byla tedy převážně sada světle fialové skupiny.

6.4 Záznamy průběžných zkušeností – jednodenní vycházky za Covidu-19

Pořádání kolektivních výprav za epidemie Covidu-19 nebylo možné, a tak jsem hledal alternativu, jak tyto plánované akce nahradit. Toto bylo možné pouze za předpokladu dodržení tehdejších vládních nařízení, která se v různých obdobích epidemie měnila. Veškeré původně víkendové výpravy jsem změnil na jednodenní vycházky. Vždy jsem určil rozsah tří týdnů, ve kterých děti mohly danou jednodenní vycházku splnit. Toto kritérium bylo z důvodu, aby se děti a jejich rodiče nepotkávali na trase a dodržovali minimální kontakt s okolím. Informace o jednodenní akci jsem rodičům rozesílal formou elektronické pošty. Také jsem je umístil do společné Google Classroom i s ostatní přílohou, která

obsahovala veškeré důležité informace k vycházce a současná vládní nařízení. Příloha obsahovala např. seznam potřebného vybavení s sebou.

Cíl jednodenní vycházky: Tato jednodenní výprava má za cíl částečně nahradit dlouhodobě vynechávané pohybové aktivity. Dále rozvíjet všestranný rozvoj dětí. V neposlední řadě rozvoj skautských dovedností.

Dělení covidových jednodenních akcí:

- **S pevně danou trasou vycházky (papírové instrukce a mapa trasy)**

Tato forma obsahuje předem dané veškeré informace o trase a potřebném vybavení s sebou. Trasa je jasně popsána a jsou zadány přesné body v mapě, kde je nutné zastavit vycházku a splnit dané úkoly.

- **Náhodná trasa (papírové instrukce a úkoly)**

Tato forma vycházky účastníkům umožnila volnost ve výběru prostředí samotné vycházky. Vycházka je obohacena o dané úkoly, které je třeba splnit během vycházky. Je na účastníkovi, kdy a kde úkoly na trase bude plnit.

- **Skrytá trasa – geolokační hra (instrukce a úkoly jsou předány za pomoci mobilní aplikace)**

Tato forma vycházky vyžaduje pro její plnění chytrý telefon nebo jiné chytré zařízení. Do chytrého zařízení je nainstalován potřebný software obsahující zdrojový soubor informací o vycházce, který daný hráč nevidí. Za pomoci polohy GPS zařízení vede účastníky předem naprogramovanou trasou a v jejím průběhu trasy zobrazuje různé úkoly, které je třeba v daném místě splnit. Vše se řídí dle zdrojového kódu autora. Jde o předem naprogramovanou hru, která může být na různorodá témata a je u ní třeba pohyb v terénu. Jako příklad uvedu aplikaci *Actionbound* (Actionbound, 2019).

Účastníci po ukončení vycházky vkládají výsledky pomocí online formuláře do Google Classroom. Součástí výsledku jsou jejich nafocené fotografie a natočená videa. Ta je možná později v rámci našich online setkání zobrazit ostatním účastníkům a členům oddílu. Účastník zobrazené materiály doprovodí svým komentářem a sdělí jeho informace a zážitky z vycházky. Zde dochází k vzájemnému předávání informací a zážitků, které spolu mohou sdílet i přesto, že tam nemohli být spolu.

7 Souhrn výstupů záznamu zkušeností ve výhodách a nevýhodách distančního období skautské oddílové činnosti

V této kapitole bych se rád věnoval shrnutí výhod a nevýhod celého distančního období. Černý (2015, s. 43) uvádí, že pro každého studenta mohou být výhody a nevýhody jiné a záleží to čistě na jeho individualitě.

Výhody

- Čas schůzek: Schůzky jsou pořádány v pravidelnou dobu a stejném čase.
- Dobrá vzájemná komunikace: Jako velkou výhodou v mém případě mohu hodnotit vzájemnou komunikaci s rodiči i dětmi. Na distanční schůzky se v průběhu přihlašovalo pravidelně mezi 17 – 20 účastníky z celkového počtu 25 dětí. Zpětnou vazbu jsem tedy získal i od méně aktivních dětí.
- Dostupnost společných materiálů: V Google Classroom má každý z účastníků kurzu má možnost si procházet veškeré nahrané materiály a témata kurzu a to i zpětně. Témata jsou postupně otevírána a zveřejňována s týdenní pravidelností, z toho vyplývá tzv. studování odkudkoliv a kdykoliv.
- Multimediální obsah: Černý (2015, s. 44) uvádí jako dobrý zdroj motivace využití obrázků nebo videí. Tento názor s ním sdílím, protože odezva na má videa byla, jak od rodičů, tak od dětí kladná. Někteří mi zasílali i náměty ke tvorbě dalšího obsahu.
- Rozvoj informačních a komunikačních dovedností: Mezi velké přínosy covidového distančního období hodnotím rozvoj informačních a komunikačních dovedností. Děti si v rámci všech možných aktivit vyzkoušely různé programy a online prostředí, ve kterých se naučily pracovat.

Neutrální

- Přístup na internet: Tuto položku jsem zde zařadil z důvodu obtížného zařazení mezi výhody a nevýhody. Je pravdou, že dobré internetové připojení je důležitou součástí pro vzájemnou online komunikaci. Zároveň ale musím uvést, že v mém případě se problémy se slabým připojením k internetu na našich setkáních neprojevily, a to z důvodu, že členové oddílu jsou z velkoměsta Prahy, kde se problém s připojením nevyskytoval. Také jsme ke komunikaci používali online platformu

Google Meet na které se přetížení neprojevovalo. Ze zkušenosti ale mohu uvést, že ve svém školním prostředí jsem se setkával s problémy internetových připojení v maloměstech ve vyčerpávaných časech v dopoledních hodinách a k večeru. Hovor některým účastníkům pravidelně vypadával, nebo se trhal.

Nevýhody

- **Nedostatek sociálních kontaktů:** Děti, kteří jsou povahově extrovertní, mohou pociťovat problémy s nedostatkem komunikace s ostatními dětmi. Z tohoto důvodu jsem v rámci našich setkání zařazoval diskuzní témata, kde se mělo možnost každé z dětí vyjádřit např. na téma zážitků z distančních vycházek. Tento bod uvádím do nevýhod, protože si myslím, že neměli dostatečný samostatný prostor pro neřízenou komunikaci.
- **Nedostatek pohybových aktivit a kolektivních sportů:** Covidové období se této oblasti dotklo nejvíce. Proto jsem se snažil tuto ztrátu nahradit a zařazovat dostatek domácích pohybových aktivit a distančních vycházek. I tak ale není možné ve větší míře tuto absenci nahradit.
- **Komentář ke zveřejněným materiálům:** Dodatečný komentář k uloženým materiálům může účastník slyšet pouze v době schůzky.
- **Různá zařízení a software:** Nemalé problémy při distančních setkáních mohou způsobit různá zařízení s rozdílným softwarem. Některé doprovodné aplikace se zobrazují na zařízeních jinak, nebo je ani neumožní spustit. Jako např. práce s Google tabulí byla příkladem, kde jsem problém různých zařízení zaznamenal. U některých z účastníků se nezobrazovala správně, nebo neobsahovala některé funkce, které počítačová verze obsahuje a mobilní aplikace nikoliv.
- **Sourozenci na jednom zařízení:** Pokud sourozenci nemají doma oddělená samostatná zařízení, na kterých se účastní společných aktivit, způsobí to lehké problémy při některých společných aktivitách, např. jednotlivé hlášení o slovo. Pokud oddělená zařízení mají, je nutné, aby byl každý ve své místnosti, jinak dochází k ozvěnám v hovoru.
- **Časová náročnost na přípravu lekce:** Osobně musím uvést jako velkou nevýhodu časovou náročnost na přípravu lekce v online prostředí. Z mého pohledu je časová náročnost minimálně dvojnásobná oproti přípravě na běžnou stejně dlouhou schůzku.

8 Závěr

V této bakalářské práci byla v teoretické části nejprve zpracována základní idea skautingu, a čím se volnočasová aktivita skauting zabývá. Následně jsem uvedl potřebnou kvalifikaci pro práci se skautským oddílem a činnost oddílu za běžného stavu na skautských schůzkách a víkendových výpravách. V praktické části jsem uvedl činnost oddílu za epidemie Covidu-19 rozdělené na jednotlivá období. Dále jsem popsal Google Classroom a Google Meet jako hlavní komunikační nástroje. Také jsem vytvořil distanční harmonogram činnosti oddílu, jak pro online schůzky, tak pro distanční vycházky. Následně jsem vyhodnotil výhody a nevýhody distančního období.

Cílem bakalářské práce je popsat změny v přípravě a činnostech skautského oddílu v covidové době oproti běžné činnosti oddílu. Ke splnění cíle byl zvolen kvalitativní výzkum. Základní metodou je pravidelný záznam autorských poznámek a zkušeností s metodami a postupy při přípravě a realizaci skautské činnosti za covidových opatření.

Celkově mohu zhodnotit, že zadaný cíl se podařilo splnit. Distanční vzdělávání ve volném čase představuje funkční koncept řešení, ale nemá možnost v plném rozsahu nahradit běžnou činnost. Největší problém, který jsem zaznamenal, je nedostatek pohybových aktivit, které není možné v dostatečném množství nahradit. Když zhodnotím distanční vzdělávání ve volném čase očima vedoucího, musím přiznat, že mě překvapila časová náročnost na přípravu jedné online lekce. V mém případě byla časová náročnost dvakrát větší než při přípravě na běžnou schůzku. Z mého pohledu je zařazení a využití multimediality dobré, ale je nutné ji zařazovat jako doplněk v online setkáních. Není příliš vhodné ji používat jako samostatnou z důvodu nedostatečné přímé zpětné vazby. V rámci online schůzek mě překvapilo, že děti byly z konceptu online setkávání velice nadšeny. Udržovaly po celou dobu pozornost a zapojovaly se s nadšením do programu. V porovnání se školní výukou, kde se musejí něco naučit, se zde jednalo o jejich koníček a zábavu. Z tohoto důvodu přistupovaly k těmto setkáním s nadšením a aktivitou. Velice se mi líbila ochota rodičů pomáhat dětem v začátcích jejich práce v online prostředí, což se týkalo především dětí mladšího věku. Svou pozitivní roli zde také sehrála škola, kde většina základních škol po uzavření přešla do režimu distančního online vzdělávání a k plnění výuky využívala obdobná prostředí jako náš oddíl.

Seznam použitých zdrojů

Actionbound, 2019. In: *Actionbound* [online]. Berlín [cit. 2023-06-25]. Dostupné z: https://en.actionbound.com/stepbystep#general_tips

BOUCHNER, Jan, 2014. Virtuální učebna Google Classroom. In: *Metodický portál RVP* [online]. [cit. 2022-10-22]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/19327/VIRTUALNI-UCEBNA-GOOGLECLASSROOM.html%3E>

Čáp ztratil čepičku - hranostaj.cz, 2011. In: *Hranostaj.cz* [online]. [cit. 2023-06-21]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra1472>

ČERNÝ, Michal, Dagmar CHYTKOVÁ, Pavlína MAZÁČOVÁ a Gabriela ŠIMKOVÁ, 2015. *Distanční vzdělávání pro učitele*. Brno: Flow. ISBN 978-80-905480-7-7.

GAŇOVÁ, Monika, Dana TARANTOVÁ, Ondřej VOKÁL, Vladimír CVRČEK, Pavel BÁR a Ondřej KUPKA, 2015. *Stezka a symbolický rámeček vlčat a světlušek*. Praha: Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z.s., 126 s. ISBN 978-80-7501-075-9.

KLEMENT, Milan a Jiří DOSTÁL, 2018a. *E-learning a možnosti jeho aplikace prostřednictvím aktivizace studujících*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5354-5.

KLEMENT, Milan a Jiří DOSTÁL, 2018b. *Teorie, východiska, principy a rozvoj distančního vzdělávání realizovaného formou e-learningu* [online]. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci Křížkovského 8, 771 47 Olomouc www.vydavatelstvi.upol.cz www.e-shop.upol.cz vup@upol.cz [cit. 2022-02-27]. ISBN 978-80-244-5353-8.

Dostupné z: https://books.google.cz/books/about/Teorie_v%C3%BDchodiska_principy_a_rozvoj_di_s.html?hl=cs&id=hZ9yDwAAQBAJ&redir_esc=y

KOZÁKOVÁ, Jindra, Jana HUSOVÁ, Jiří KUČERA et al., 2002. *Vlčci a Světýlka: odborné zkoušky pro vlčata, světlušky a žabičky, manuál pro vůdce a vůdkyně*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek, Tiskové a distribuční centrum. ISBN 86-86109-91-7.

MAŇÁK, Lukáš a Petra HOLÍKOVÁ, 2016. Měly by být skautské oddíly koedukované, nebo ne?. In: *Skauting* [online]. Praha: Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z. s. [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://casopis.skauting.cz/mely-byt-skautske-oddily-koedukovane-nebo-ne-1749>

Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem [online], 2020. Praha: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/methodology/metodika-pro-vzdelavani-distancnim-zpusobem/>

Mimořádné opatření – uzavření základních, středních a vysokých škol od 11. 3. 2020, 2020. In: *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. Praha [cit. 2022-10-23]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/18696/40547/Mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9%20opat%C5%99en%C3%AD%20-%20uzav%C5%99en%C3%AD%20z%C3%A1kladn%C3%ADch,%20st%C5%99edn%C3%ADch%20a%20vysok%C3%BDch%20%C5%A1kol%20od%2011.%203.%202020.pdf>

MŠMT: Přehled provozu škol v období pandemie COVID19: jaro 2020 - 2021, 2021. In: *Školský portál Pardubického kraje* [online]. Pardubický kraj [cit. 2023-06-21]. Dostupné z: <https://www.klickevzdelani.cz/Management-skol/Reditelna/Provozni->

zalezitosti/category/vseobecne-informace/msmt-prehled-provozu-skol-v-obdobi-pandemie-covid19-jaro-2020-2021

NEPUSTIL, Petr Ing., 2020. Google Classroom - Školní výuka přes internet. In: *K-net Technical International Group* [online]. [cit. 2022-10-22]. Dostupné z: <https://www.k-net.cz/technologie/vzdelavani/google-classroom/>

PÁVKOVÁ, Jiřina, Bedřich HÁJEK, Břetislav HOFBAUER, Vlasta HRDLIČKOVÁ a Alena PAVLÍNOVÁ, 2002. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál. ISBN 80-717-8711-6.

Plaga: První stupeň ZŠ by se měl střídat ve výuce doma a ve škole, 2021. In: *Irozhlás.cz* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://www.irozhlás.cz/zpravy-domov/navrat-do-skol-robert-plaga-skola_2103251137_ada

PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ, 2003. *Pedagogický slovník*. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-717-8772-8.

Přehled základních kvalifikací v Junáku. In: *Skautská Křížovatka* [online]. Praha [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/images/aHR0cHM6Ly9zMjY5ldS1jZW50cmFsLTEuYW1hem9uYXdzLmNvbS9za2F1dC1nb3YtY29udGVtYmVyLXByb2QvZ292LzY0MjBmOTVhLTJiMWEtNGE3Zi05ZDVkLTY3MjI1MzU3ZjBhOC5wbmc=/670x0.webp?sig=28298a>

Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků [online], 2021. Účinnost od 1. 5. 2021. Praha: Junák – český skaut, z.s. [cit. 2023-04-02]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/files/229614f6-11e0-45f4-b67a-45617338c86a>

Schovávaná - hranostaj.cz, 2006. In: *Hranostaj.cz* [online]. [cit. 2023-06-25]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/hra75>

SkautIS - informační systém, 2022. In: *Nápověda skautské on-line projekty* [online]. [cit. 2022-10-22]. Dostupné z: <https://napoveda.skaut.cz/skautis>

Skautský Google Workspace, 2022. In: *Nápověda skautské on-line projekty* [online]. [cit. 2022-10-22]. Dostupné z: <https://napoveda.skaut.cz/google>

Skribbl - Free Multiplayer Drawing Guessing Game [online], n.d. In: . [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: <https://skribbl.io/>

Tisková konference po jednání rozšířeného předsednictva Bezpečnostní rady státu, 10. března 2020 - Vláda České republiky, 2020. In: *Vláda České republiky* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/tiskova-konference-po-jednani-rozsireneho-predsednictva-bezpecnostni-rady-statu--10--brezna-2020-180194/>

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 12. března 2020 č. 201 o přijetí krizového opatření, 2020. In: . Praha, číslo 201. Dostupné také z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/IHOABMNHPTS8>

VYCHODIL, Daniel, 2021. Výpravy a vycházky do přírody aneb hledání cest ke světu, k druhým, k sobě. In: *Skauting* [online]. Praha: Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z. s. [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://casopis.skauting.cz/vypravy-a-vychazky-do-prirody-4184>

Výtvarné aktivity v době koronaviru: Dokreslování obrázku, 2020. In: *Rajče – místo pro vaše fotky* [online]. Praha [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: https://309lisaci.rajce.idnes.cz/Vytvarne_aktivity_v_dobe_koronaviru/1442547892

Seznam obrázků:

OBRÁZEK 1: PŘEHLED ZÁKLADNÍCH KVALIFIKACÍ V JUNÁKU (PŘEHLED ZÁKLADNÍCH KVALIFIKACÍ V JUNÁKU).....	- 11 -
OBRÁZEK 2: DOKRESLOVÁNÍ OBRÁZKU (VÝTVARNÉ AKTIVITY V DOBĚ KORONAVIRU, 2020).....	- 24 -
OBRÁZEK 3: STREAM (NEPUSTIL, 2020).....	- 28 -
OBRÁZEK 4: PRÁCE V KURZU (NEPUSTIL, 2020).....	- 29 -
OBRÁZEK 5: ZALOŽENÍ SCHŮZKY V GOOGLE MEET.....	- 31 -
OBRÁZEK 6: ZALOŽENÍ SCHŮZKY V GOOGLE KALENDÁŘI.....	- 32 -
OBRÁZEK 7: GOOGLE MEET PROSTŘEDÍ.....	- 33 -
OBRÁZEK 8: GOOGLE MEET NASTAVENÍ ZVUKU.....	- 34 -
OBRÁZEK 9: GOOGLE MEET NASTAVENÍ VIDEA.....	- 35 -

Seznam tabulek

TABULKA 1: UZAVŘENÍ A OMEZENÍ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY 1. STUPEŇ ZŠ (MŠMT: PŘEHLED PROVOZU ŠKOL V OBDOBÍ PANDEMIE COVID19: JARO 2020 - 2021, 2021).....	- 19 -
--	--------